

20 juni 2021
(12e gewone Zondag, jaar B)

Er zijn weddenschappen en spelletjes die me altijd aan het lachen hebben gemaakt. Onder deze, is er het "verborgen woord". De bedoeling is om discreet in een gesprek —of een preek— een opgelegd woord te gebruiken, dat alleen bekend is bij bepaalde mensen! Ik weet niet of je dit ooit gespeeld hebt. Wanneer het woord wordt uitgesproken —en het is niet al te goed geplaatst— hebben de toehoorders vaak het gevoel dat het als een verrassing komt... en men vraagt zich af wat het werkelijk aan de discussie toevoegt.

Toen ik het evangelie van vandaag las, leek het mij alsof onze evangelist Marcus het spel van het "verborgen woord" had gespeeld. Inderdaad, het was alsof hij het woord "kussen" discreet in zijn evangelie had laten **binnenglippen**. Een woord, vind ik, dat een beetje onverwacht komt! De andere evangelisten die dit verhaal van de storm vertellen, gebruiken dit woord niet. Laten wij echter niet achterdochtig zijn **bij het spelen van** het "verborgen woord", maar laten wij werkelijk belang hechten aan dit woord!

Zit er niet **achter dit woord** een realiteit **die** Marcus wil benadrukken? Het is een metafoor voor God. Één die we maar al te vaak vergeten. Onze God slaapt en rust. Niet uit nalatigheid, niet uit afwezigheid. Maar om ons de boot van ons leven **zelf** te laten besturen. Hij is niet onophoudelijk aanwezig in ons leven. Als **nieuw gekomen** schepselen is het alsof we op de 7e dag van de schepping zijn ! En God is aan het rusten! Hij besloot te slapen... en nam zijn kussen!

Hij staat niet aan het roer van ons schip. Hij is niet de baas over de gebeurtenissen die ons overkomen. Hij is niet de oorzaak van onze stormen... maar hij is **daarom** niet **ongeïnteresseerd**. Hij vergezelt ons, discreet!

Dietrich Bonhoeffer, een Duitse theoloog die in 1945 in het concentratiekamp Flossenbürg stierf, heeft een prachtige uitdrukking om deze God te beschrijven die niet ingrijpt in ons leven, maar die **toch**

voortdurend bij ons aanwezig is. Hij schrijft dit: "*We leven in een wereld alsof er geen God is. En dat is precies wat wij voor God moeten erkennen! God leert ons dat wij moeten leven als mensen die weten hoe te leven zonder Hem.*"

Het leven is als een boot waarin God niet altijd de baas **speelt!** Hij is bij ons, maar hij grijpt niet in in de loop der gebeurtenissen. Bovendien kan het in de boten van ons leven ook gebeuren dat wij God ten onrechte beschuldigen. En net als de discipelen, kunnen we soms God de schuld geven. "Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?" Het is waar dat we in gebed kunnen zeggen: "Waarom doe je me dit aan?", "Waarom ik?", "Waarom nu?" Aan de ander de schuld geven is **zelf bang zijn**. En bang zijn is een gebrek aan geloof!

Laten we niet vergeten dat een situatie soms geen verklaring kan hebben... Inderdaad, onze God is geen God die het onverklaarbare invult. Een God die alles zou verklaren wat er met ons gebeurt. Onze God is een schepper: hij scheidt elke dag de ruimte van vrijheid die mensen in staat stelt te groeien en zichzelf te worden. Leven wij niet in een wereld waar God slaapt, juist opdat wij hem wakker **zouden** kunnen maken en hem kunnen doen bestaan?

Dit evangelie nodigt ons **ertoe uit te herontdekken dat** de oversteek van het meer van ons leven **misschien eenvoudig onze levensloop is. En die** bestaat uit kalmte, uit stormen, uit onvoorziene gebeurtenissen waarvoor we geen oorzaken of redenen moeten zoeken...

De stormen van onze wereld zijn geen argument tegen God, alsof God op elk moment in onze wereld zou ingrijpen. Integendeel, wanneer er een storm opsteekt in ons leven, wanneer de overtocht moeilijk is, kan de storm niet het laatste woord hebben tegen God. Het kwaad is geen argument tegen God... maar God is een discrete aanwezigheid om ons te helpen onze stormen te kalmeren. Amen.

4 juli 2021

Lezingen: Ez 2,2-5; 2 Kor 12,7-10; Mc 6,1-6

Beste zusters en broeders,

Enkele weken geleden vroeg pater Didier of ik op deze 14de zondag door het jaar wilde preken. Mijn enthousiast ‘ja’ bekoelde enigszins toen ik het Evangelie las: “niemand is profeet in zijn eigen vaderstad.” Niet dat ik me als profeet zou durven beschouwen, en nog minder als sinjoor, maar jullie zullen begrijpen dat deze woorden me toch profetisch in de oren klonken bij terugkomst na een halfjaar in het buitenland. Ik sta hier dus met klamme handjes, en kan alleen maar hopen dat jullie een welwillender publiek zijn dan de Nazareeërs tweeduizend jaar geleden.

Dit fameuze gezegde van Jezus, “niemand is profeet in zijn eigen vaderstad”, stelt ons voor twee vragen. Wie of wat is een profeet, en wie of wat is mijn vaderstad of vaderland.

De profeet is iemand die door God wordt gezonden om zijn heilsplan aan te kondigen. In het hier en nu moedigt de profeet aan wat reeds overeenstemt met dit goddelijke heilsplan, en hij levert felle kritiek op wat ertegen ingaat. Voor zijn verkondiging krijgt hij Gods Geest, een Geest van kracht, of, in de woorden van de profeet Ezechiël in de eerste lezing, een Geest die “hem recht overeind doet staan.” Recht overeind staan, dat wil zeggen: verrijzen. Ja, zelfs de oudtestamentische profeten waren reeds mensen van de verrijzenis, want zij kondigden – hoe versluierd of bedekt ook – de vervulling aan van Gods eeuwige heilsplan in die ene historische gebeurtenis van de verrijzenis van Jezus Christus.

Het volk tot wie God zich door de profeet richt, deelt echter niet in diens grondhouding. Zij zijn geen mensen van de verrijzenis, maar “nukkig, weerbarstig en opstandig”. We kunnen ons afvragen: wat voor nut heeft het dan nog te spreken, te profeteren, wanneer niemand luistert? Is dat geen roepen in de woestijn? We kennen allemaal zulke situaties, waarin zwijgen de betere of in elk geval de makkelijkere oplossing lijkt, om de

lieve vrede, of omdat alles al gezegd is. God roept ons echter op niet te zwijgen, ongeacht het luisteren of niet-luisteren van onze medemensen. “En of zij nu luisteren of niet, zij zullen weten, dat er een profeet in hun midden is,” zo lezen we bij Ezechiël. Gods Woord moet weerklinken, ook al wil men het niet horen. En wie het heeft gehoord, kan niet meer doen alsof zijn of haar neus bloedt.

De weg van de profeet is dan ook geen pad dat over rozen gaat. Dit wist Paulus als geen ander: “ik lijd om Christus’ wil zwakheid, smaad, nood, vervolging en benauwdheid.” Maar Paulus heeft dit lijden kunnen dragen, omdat hij gedreven werd door Gods Geest, diezelfde Geest die ook Ezechiël bezielde en van hem een man van de verrijzenis maakte. En wie Gods Geest heeft, meet niet meer met mensenmaat. Gods Geest draait de logica van deze wereld om. De profeet is geen populist, die de mensen aantrekt omdat hij het hardst roept. De profeet is naar wereldse maatstaven zwak, maar juist daarin ligt zijn werkelijke kracht: “Als ik zwak ben, dan ben ik sterk.” Hij beroept noch beroemt zich op zichzelf, want “Gods genade volstaat hem.”

Dan onze tweede vraag: wat is mijn vaderstad? In de Evangelielezing zien we een bruske verschuiving van een hartelijk onthaal van Jezus door zijn stadsgenoten, naar een diep wantrouwen en misprijzen, reden waarom Schriftkenners stellen dat Marcus in deze passage twee verhaallijnen heeft samengebracht die in de tijd eigenlijk verder uit elkaar lagen. Jezus koos als centrum voor zijn verkondiging Kafarnaüm, niet zijn vaderstad Nazareth. Eerst waren de Nazareeërs nog fier op hem, fier dat iemand van hen zo’n wondere dingen deed en wondere woorden sprak. Maar dan, jaloezie: waarom doet hij dit enkel elders, en niet hier? Een heel menselijke reactie, denk maar aan voetbal, wanneer een jeugdproduct van je club carrière maakt elders. Eerst is men blij voor hem, maar dan sijpelt de vraag binnen: waarom is hij niet hier gebleven, dan had hij onze club naar een hoger niveau kunnen tillen?!

In de christelijke traditie heeft de plek waar we vandaan komen steeds een belangrijke plaats vervuld. Sint Thomas van Aquino plaatst de trouw tegenover het vaderland meteen na de trouw tegenover God en tegenover de eigen ouders. Maar christen-zijn betekent niet gewoon in

provinciale klasse spelen. Christen-zijn is weten dat onze ware vaderstad niet hier ligt. Die stad ligt immers bij Hem die onze Vader is, het is de stad die ons geschonken wordt, een stad waarvan Hij de muren doet verrijzen. Het is het hemelse Jeruzalem, of zoals boven de kerkdeur aan de kant van de calvarieberg geschreven staat: *in Ierusalem potestas mea*, in Jeruzalem ligt Gods macht. Opgaan naar het wonder van die hemelse stad vraagt om geloof, om het kunnen beluisteren van het Woord Gods, profetisch uitgesproken, en net dat konden de Nazareeërs niet opbrengen. Zij sloten zich af voor Gods Geest. Broeders en zusters, laat ons dan niet in die val trappen. Openen wij ons hart voor Gods Geest, laat ons onze profetische rol in deze wereld opnemen, mensen van de verrijzenis worden, en samen de weg gaan naar onze ware vaderstad. Amen.

11 juli 2021,
(15de zondag, jaar B; Lezing: Marcus 6,7-13)

Lieve mensen,

In mijn jonge jaren was ik lid van de zeescouts. Wij gingen vaak op stap. We werden uitgezonden om opdrachten te vervullen. De ene opdracht al wat moeilijker dan de andere, maar als scout ga je ervoor. Niets is té moeilijk! Iedere scout wil zijn opdracht helemaal ten uitvoer brengen. Het evangelie- verhaal van vandaag deed mij echt terugdenken aan mijn scouts periode. Op een tocht met de boot op het kanaal waren we tijdens de avonduren een plaats aan het zoeken om onze boot aan te leggen. Plots zagen we iets verderop een garage die een beetje open was. Het was al laat 23u. Daar hebben we ons voor een vijftal uurtjes neergelegd om bij het ochtendgloren terug te roeien naar ons scoutslokaal. Jezus weet dat Hij zijn opdracht moet doorgeven aan zijn apostelen om de verkondiging van het Rijk Gods verder te zetten: de Blijde Boodschap verkondigen.

Apostollein in het Grieks betekent: ‘wegzenden met een machtiging’: Jezus geeft hen een extra dosis kracht mee om hun zending te doen lukken. De leerlingen vertrekken zonder morren. Wat zullen ze doen: Prediken voor al wie wil luisteren en oproep om ‘anders’ te gaan leven, om zich te bekeren. Ook zullen ze duivels uitdrijven. Met krachtige overtuiging richten ze zich in het bijzonder tot mensen die in de ban zijn van het kwaad. Zieken zullen ze zalven met olie, hen genezen. Extra tijd besteden en aandacht schenken aan zieken en aan iedereen die onder lijden gebukt gaat. Hun optreden zal troost brengen en kracht van genezing.

Richtlijnen voor de apostelen:

- De eerste richtlijn: “soberheid”. En meenemen is: voldoende godsvertrouwen, geloof als een stok om op te steunen, sandalen die hen in de richting van bevrijding doen gaan en reisgenoot om staande te blijven en het uit te houden.
- De tweede aanbeveling is “beschikbaarheid”: Je hoeft niet veel mee te nemen, want het gaat niet om een verre tocht. Je bent onderweg naar je eigen mensen. Als ze je willen ontvangen maak dan gebruik

van hun gastvrijheid. Als ze niets van je willen weten, trek je dan terug, loop verder, schudt het stof van je voeten, want er zijn er genoeg, die jullie komst en mijn boodschap wel waarderen. Houd het kort, houd het klein, houd het vooral eenvoudig!

Dit zendingsverhaal is een belangrijk verhaal voor de leerlingen van toen maar ook voor de christenen van vandaag en voor de Kerk. We zijn een missionaire kerk. Elke gedoopte, elke gevormde christen krijgt vandaag die zending mee: mensen in contact brengen met het Evangelie. De belangrijkste vraag vandaag is: Wie wordt er in deze geseclariseerde wereld nog geraakt door de kracht en de schoonheid van het evangelie.

Gemakkelijk is het zeker niet voor onze huidige tijd. Alles moet snel snel gaan. Er moet voldoende gepresteerd worden en het moet opbrengen. Op zo'n manier wordt het moeilijk om echt woord van God te verkondigen. Sociale media zoals facebook Instagram en wat weet ik allemaal maakt het persoonlijk contact met mensen minder aangenaam.

Niet voor niets kent de Bijbel het voorschrift van de sabbat. De eenzame plaats, het alleen zijn en rust vinden is voor ons belangrijk om jezelf niet kwijt te raken maar weer te beseffen waartoe alles dient wat wij aan het doen zijn. Dat deed Jezus toch ook: zich terugtrekken op een eenzame plaats. Wat kan de goede raad van Jezus aan zijn leerlingen anders betekenen dan dat zij op die eenzame plaats zich er weer van bewust worden wat waarachtige herders zijn.

Tijdens deze pandemie hadden we het ook niet gemakkelijk. Mensen mochten elkaar niet eens meer bezoeken. Velen stierven zelfs zonder afscheid te kunnen nemen van hun geliefden. In die wereld van drukte, van prestatie en drang, van eenzaamheid en ongeluksgevoel zendt Jezus ons uit.

En nu denk je misschien: Wij zijn toch geen apostelen. Maar jullie zijn wel leerlingen van Jezus. Iedere christen krijgt een zending: ga en verkondig de liefde van God. Draag zorg voor elkaar. Dat kan alleen als we ons ervan bewust worden hoe wij als mens bedoeld zijn. Liefde en vrede uitstralen, zoals Jezus dat deed. Luisteren en getuigen dat mensen niet ongelukkig moeten zijn, want ze staan alleen. God is altijd aanwezig ook in moeilijke

dagen. Ook in deze tijd van druk, druk, druk, van eenzaamheid, corona, ongemakken en armoede is God aanwezig, en Hij is er voor alle mensen, want allen zijn ze zijn geliefde kinderen. Die Blijde Boodschap mogen we uitdragen. Amen.

P.S.

Het verschil maken is niet arrogant of betweterig. We worden er door Jezus toe uitgenodigd. Verschil maken in liefde voor de naaste, in aandacht en tijd, voor God en elkaar, verschil door een zuivere levensstijl, door eenvoud en echtheid. Als wij verschil maken, dan overwinnen we de crisis en leidt de crisis weer tot groei. En dat zal de wereld ten goede komen. In Jezus' naam.

18 juli 2021
(16de Zondag door het jaar B)

Oud-president Eisenhower van de Verenigde Staten bedacht een hulpmiddel voor zijn overvol agenda. Jullie kennen wellicht dit hulpmiddel voor tijdbeheer. Het heet de “*Eisenhower matrix*”. Eisenhower van de zou de dus geestelijk vader zijn van dit model ! Het is een middel om prioriteiten te rangschikken, waarmee u de uit te voeren taken kunt rangschikken volgens twee parameters: op dringendheid en op belangrijkheid. Je maakt een tabel met vier kolommen, voor vier categorieën van prioriteiten:

- 1) belangrijke en dringende activiteiten, taken die onmiddellijk moeten worden uitgevoerd
- 2) belangrijke maar niet dringende activiteiten
- 3) dringende maar niet belangrijke activiteiten
- 4) activiteiten die noch dringend noch belangrijk zijn

Met andere woorden taken die je best kan doorstrepen.

Dit is de theorie. Laten we nu overgaan tot een praktische oefening! Denk eens na wat voor u belangrijk en dringend is of misschien toch niet zo belangrijk of dringend.

In het evangelie dat wij zojuist hebben gehoord worden wij geconfronteerd met prioriteitsconflicten. En in zekere zin met een conflict tussen ‘belangrijk’ en ‘dringend’: de noodzaak aan rust, het belang van de missie. Inderdaad, Jezus nodigt eerst zijn apostelen uit om te rusten. *“Komt nu eens zelf mee naar een eenzame plaats om alleen te zijn en rust daar wat uit.”* Dit is een zeer belangrijke taak voor ons, niet alleen in de zomer ! Maar ten tweede wordt Jezus overweldigd door het belang van de missie. De menigte wacht op hem ! *“Hij voelde medelijden met hen, want zij waren als schapen zonder herder”*

Jezus nodigt ons *eerst* uit om te rusten. Het is goed om daaraan herinnerd te worden, aan de noodzaak om te rusten, om los te laten, om *shabbat* te houden... Niet altijd in het “doen” zijn, maar in het “zijn” ! In onze relaties,

is het vaak nodig een stapje terug te doen. Accepteer dat we niet alles kunnen controleren !

In een wereld die geobsedeerd is door productiviteit, herinnert dit Evangelie ons aan de noodzaak van rust ! Wij worden uitgenodigd om onze 'eenzame plaatsen' te behouden die ons helpen om te groeien, en waar productiviteit en efficiëntie niet essentieel zijn! Elke tijd van rust is ook een tijd van herschepping, een moment van bekering, die ons zoals Paulus aan de christenen van Efeze verkondigt "één nieuwe Mens" maakt van ons.

Maar in een tweede moment, wordt Jezus geconfronteerd met het belang van de missie... Zoals we weten, kan sommige urgenties het belang van missie niet uitwissen. Jezus haast zich niet maar "*Hij begon de leerlingen uitvoerig te onderrichten*". De liturgische tekst is opnieuw onderbroken. De volgende zin spreekt in feite van een lange tijd ! Geconfronteerd het belang, neemt Jezus zijn tijd ! Wanneer wij haast hebben, moeten wij juist op die momenten de werkelijke *waarde* van de tijd herontdekken. Want onze wereld verspilt soms haar tijd door voortdurend te proberen die te winnen !

Door dit evangelie zijn wij uitgenodigd om de tijd zijn ware waarde te geven. De tijd is de weg die God's eeuwigheid neemt om ons te bereiken... Elke voorbijgaande seconde kan een smaak van eeuwigheid hebben ! Het is door onze tijd te delen dat het zijn waarde zal krijgen! Het is door het te geven met degenen die we liefhebben, dat we het zullen winnen! Door onze tijd te geven —ook al is die kostbaar— zullen wij zijn ware waarde ontdekken!

Dit kan ons programma voor deze zomer worden : herontdekken wat onze echte prioriteiten zijn... En uiteindelijk ontdekken dat het essentiële soms verborgen is in wat op het eerste gezicht nutteloos lijkt.

Normaal gezien, met de 'Eisenhower matrixen', moeten wij onze vierde kolom —die van de nutteloosheid— schrappen... Maar het essentiële wordt soms gevonden in wat op het eerste gezicht overbodig lijkt. Het belang in Gods ogen ligt soms in wat nutteloos is voor menselijke ogen... Het is vaak in nutteloze taken dat we dankbaarheid vinden,

vriendschap... Ik hou van deze definitie van liefde: Liefhebben is soms de tijd nemen om het te verliezen... maar samen!

Dit is waartoe wij in deze zomertijd worden uitgenodigd! Het herontdekken de echte *waarde* van tijd! En onze prioriteiten kiezen. Ik stop hier mijn preek. Ik heb genoeg van uw tijd benomen! Prettige vakantie, geniet van de rust, verlies even de tijd uit het oog.

25 juli 2021
(17de zondag door het jaar B)

Beste zusters en broeders,

Bij het beluisteren van het Evangelie hebben sommigen onder u allicht gedacht: “alweer het mirakel van de broodvermenigvuldiging. Dat verhaal kennen we zo naderhand wel vanbuiten.” Toegegeven, het is een evangelische *evergreen*. Ik zou me er hier makkelijk van af kunnen maken door een oppervlakkig moraliserend preekje te houden en te zeggen dat het Evangelie ons leert dat als iedereen deelt, er genoeg is voor iedereen, en daarmee uit. Dan zou ik echter geen recht doen aan de tekst, die toch wel enkele bijzonderheden bevat.

Vooreerst is er het personage dat vijf broden en twee vissen komt aandragen. Hoewel de broodvermenigvuldiging voorkomt bij alle evangelisten, maakt deze sympathieke figuur enkel bij Johannes zijn opwachting. Hij is naamloos. Dat wil zeggen: allemaal kunnen we ons met hem identificeren. Omdat hij geen naam heeft, kunnen we hem in het verhaal vervangen door onszelf. Johannes onderstreept dat het niet om een volwassene gaat, maar om een kind: *paîs* in het Grieks, *puer* in het Latijn. Nu zullen sommigen misschien zeggen: worden wij – volwassenen – nu gevraagd om ons te identificeren met een kind? Ja en nee. Zoals in de befaamde passage waarin Jezus vraagt om de kinderen tot Hem te laten komen, gaat het niet om leeftijd, maar wel om wie *zoals* een kind Jezus’ boodschap kan ontvangen. Het gaat niet om leeftijd, wel om ontvankelijkheid. Ik kan me herinneren hoe ik als kind verwonderd kon luisteren naar de indianenverhalen van mijn vader uit zijn legertijd. Of hoe ik in de kerstperiode al in de voormiddag voor het raam zat uit te kijken naar mijn nonkel en tante, hoewel ik wist dat ze pas ’s avonds zouden komen. Iets aannemen, openstaan voor iets, met het enthousiasme en de ontvankelijkheid van een kind. Zonder berekening, onvoorwaardelijk. Het moest dus wel een *kind* zijn dat de broden en de vissen aanbracht.

Een tweede bijzonderheid in deze tekst betreft de getallen. Vijf broden, twee vissen, twaalf korven. In zijn commentaar op het Johannesevangelie geeft sint Thomas van Aquino aan al deze getallen een betekenis. De gaven die de jongen aanbrengt staan voor het *Oude Verbond* dat God met het Joodse volk gesloten had. De vijf broden zijn dan de vijf boeken van de Thora: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. De twee vissen zijn de boeken der Psalmen en de Profeten. Een mooi geschenk, maar onvoldoende om de hele massa, de hele mensheid te voeden. Met Jezus – door Hem, met Hem en in Hem –, in het *Nieuwe Verbond*, wordt die heerlijke maar kleine gave van het Oude Verbond vermenigvuldigd, uitgebreid zodat allen – Joden en heidenen! – er hun honger mee kunnen stillen. En zelfs meer dan gewoon hun honger stillen: er blijft heel wat brood over. Wat Jezus geeft, geeft Hij in overvloed. Hij geeft *zichzelf*, zonder enige terughoudendheid. Dan nog de twaalf korven. Deze staan volgens sint Thomas voor de twaalf apostelen. Het brood dat wij zo meteen zullen nuttigen tijdens de communie, komt uit die korven die Jezus hun heeft toebedeeld. Want deze eucharistie wordt gevierd in gemeenschap met onze bisschop Johan, die in de apostolische successie staat, dat wil zeggen: die een opvolger is van de apostelen. Wij eten vandaag nog uit de twaalf korven van het mirakel van de broodvermenigvuldiging.

Die broodvermenigvuldiging moet dus niet louter gelezen worden als een moraliserend verhaaltje, maar wel als een eucharistische tekst. Wij lezen hoe Jezus handelt in en voor zijn kerk, die de hele mensheid omspant. Wij lezen welke belangrijke rol de apostelen spelen. Maar wij lezen ook dat er een rol is weggelegd voor onszelf. Wij worden opgedragen als het jongentje te zijn dat zichzelf komt aanbieden aan Jezus, met al wat hij heeft, de meest eenvoudige dingen eerst. Wij kunnen onszelf aanbieden als offergave. Onszelf in Jezus' handen leggen. En dit in het geloof dat hij het weinige dat wij zijn en dat wij hebben kan transformeren, dat hij ons tot mensen van het Nieuwe Verbond in zijn lichaam en bloed kan maken. Amen.

1 augustus 2021
(18de zondag door het jaar B)

Lieve mensen,

Rond de jaren 1987 werkte ik in Congo in onze missiepost Watsa in het N-Noord Oosten van Congo. Ik ging regelmatig het oerwoud in om verschillende dorpen te bezoeken en er apostolaat te verrichten.

Op een dag in een groot dorp zijn alle eerste communicanten van een viertal kleine dorpen samengekomen om hun eerste communie te vieren. Samen hebben we eucharistie gevierd en samen hebben we maaltijd gehouden. Vooraf heb ik aan alle eerste communicanten gevraagd dat hun moeder iets zou klaarmaken en nadien zullen we alles bijeenbrengen en gezamenlijk eten. Na de eucharistieviering heb ik samen met de kinderen van hun maaltijd genoten en iedereen tevreden terug naar hun huisje. Zo zie je maar!

Vele kleintjes maken een groot. Vorige week hebben we dat ook gehoord. Vijf broden en twee vissen en iedereen had voldoende te eten. Vandaag gaan we verder met het thema brood. In de eerste lezing horen we over het manna in de woestijn. Elke dag voedsel, elke dag hetzelfde. God laat ons niet in de steek. Maar heel dikwijls voelen mensen zich precies wél in de steek gelaten, want het manna dat uit de hemel valt kan de honger vaak niet stillen.

En toch kan alleen de hoop dat God ons steunt ons sterken, want alleen brengt de mens er weinig van terecht. Niet voor niets heeft Jezus ons leren bidden: 'Geef ons heden ons dagelijks brood', en daarmee bedoelt Hij meer dan ons dagelijks voedsel. Mozes zei het al: 'Dit is het brood dat de Heer u te eten geeft'.

De tweede lezing vraagt om uw vroegere levenswandel te veranderen in een nieuwe manier van wandelen: vernieuw je naar geest en verstand. Bekleed u met de nieuwe mens die naar Gods beeld is geschapen. Lieve mensen, om zo te leven heb je tijd nodig, heb je bezinning nodig. Een beetje innerlijke rust doet altijd deugd. De zondagse eucharistie is ook een gelegenheid om tot rust te komen, een uurtje tijd maken is toch niet zo moeilijk.

Ik ben uitgenodigd om bij de Heer te zijn. Hij is mijn gastheer. Hij heeft een

boodschap voor mij. Maak je toch niet zo druk. Tevreden blijven en gelukkig zijn is een niet gemakkelijke opgave. En toch! Telkens weer worden we gevraagd om ons vertrouwen te versterken. Luister niet steeds naar die reclames die vragen om dit of dat te kopen. We willen altijd meer. We willen soms teveel. Heb toch vertrouwen in jezelf en zeker vast ook in onze goede Vader die altijd bij ons is.

Jezus zegt het ons duidelijk: ik ben het brood des levens. Dat is je voeden met zijn Boodschap en dan proberen te leven zoals Hij deed. 'Ik ben de bron van kracht in je leven.' Breken en delen: je brood, je tijd en aandacht, je zorg en talenten, kortom je leven. Dienstbaar zijn. Zeer belangrijk. Vele mensen begrijpen het niet en maken geen tijd en hebben het moeilijk om in God te geloven, om Hem te zien in de natuur, in de mensen, in Jezus en zijn Boodschap van dienstbaarheid. Hij is zichtbaar in gewone dingen en in gewone mensen. Jezus is gist voor ons leven als je Hem toelaat. Luister naar zijn Boodschap.

Hij is als brood uit de hemel. Hij is onze inspiratie. Trouw blijven aan Hem, trouw blijven in ons geloof is een hele opgave. De coronapandemie heeft ons leven helemaal overhoop gegooid. Beperkingen, veel minder sociaal leven, misschien is onze familie pijnlijk getroffen door deze pandemie. De pandemie is stilaan op zijn eindpunt. En in Wallonië hebben ze helemaal geen tijd om na te denken door de felle overstromingen. Dorpen steden en huizen verwoest. Velen onder ons zullen zeggen: Waar is God.

En toch God laat ons nooit in de steek. Hij leeft met ons mee. Wij worden uitgenodigd om te groeien in vertrouwen. Dat is niet iets dat je kunt hebben. Het is een houding. Het is een manier van leven. Vandaar zegt Jezus: ik ben het brood des levens. Geef ons heden ons dagelijks brood. Kunnen we Jezus levenswijze, zijn weg, in ons opnemen. Bijvoorbeeld grenzeloos blijven vertrouwen. Vertrouwen heeft ons echt leven, geeft ons levenslust en levenskracht. Lieve mensen geven we aan elkaar dit vertrouwen. God vertrouwt hierop!

Hijzelf is het brood is dat leven geeft.

Een leven van geloof, van hoop, van liefde, van vrede

Want zijn aanwezigheid in ons geeft ons een leven in overvloed, een leven vol inzet voor elkaar, vol liefde, vol vrede en tevredenheid. Amen.

8 augustus 2021
(19de zondag door het jaar B)

Sint Dominicus

Voor veel mensen is Sint Dominicus omgeven door een treurige legende. In de ogen van velen wordt hij nog steeds —ten onrechte— in verband gebracht met een inquisitie die pas twaalf jaar na zijn dood werd opgericht. Vanmorgen zou ik —zonder in te gaan op historische beschouwingen— drie aspecten van de stichter van onze Orde willen belichten, in het licht van het Evangelie dat wij zojuist gehoord hebben.

Dit evangelie, uit de Bergrede, wordt in alle kloosters van de Orde gelezen op het feest van de heilige Dominicus. Sint Dominicus was *zout*. En hij wist hoe hij het evenwicht moest bewaren tussen de drie dimensies van zout !

- Hij wist hoe de oude traditie in stand *bewaard* moest worden.
- Hij wist hoe hij bepaalde posities moest *aanvallen, aantasten*.
- Hij wilde de *smaak* van het Evangelie teruggeven.

Zout is inderdaad wat bewaart, wat aanvalt, en wat smaak geeft!

Dit is de briljante intuïtie van Sint Dominicus.

Het Dominicaanse project is dus om ‘zoutig’ te worden!

Dat is het project van ons allemaal,

wij parochianen van Sint Paulus :

- Het bewaren van het essentiële
- Het aantasten van wat ons tegenhoudt om naar het essentiële te gaan
- Smaak aan het Evangelie geven

1. Allereerst, zout is een conserveringsmiddel. Het zouten van voedsel is inderdaad een middel om voedsel te bewaren ! Leg me geen woorden in de

mond : ons project is niet om conservatief te zijn ! Terugkijkend naar de dertiende eeuw van Dominicus, beseffen wij heel duidelijk dat alle stromingen van die tijd hetzelfde verlangen delen : d.w.z. terugkeren naar de kern van het evangelie ! Dominicus begreep dit ook. Hij voelde de noodzaak om terug te keren naar de kern van het Evangelie, terwijl de kerk van zijn tijd daartoe niet in staat was, en zich verwijderde van de oorspronkelijke boodschap. In die zin hebben dominicanen geen geheim, geen bepaalde spiritualiteit. Dominicaanse spiritualiteit is er niet... behalve het evangelie verkondigen, volgens onze democratische constituties ! Geen spirituele oefening, geen klein groen, wit of rood boekje van een stichter! Dominicus heeft niets geschreven. Dit is het hart dat wij moeten houden en bewaren: het evangelie leven en beleven, en Christus volgen.

Dit is de eerste "zoute" dimensie van de Dominicanen.

Kortom, we moeten gewoon onszelf zijn zonder conservatief te zijn! Want een goed project kan nooit het verleden wissen.

2. Maar als zout conserveert, tast het ook aan. Het verteert.

Dat is de dubbelzinnigheid van het zout! Toen hij zijn Orde stichtte, kwam Dominicus in opstand tegen bepaalde standpunten, ideeën, die de mens kwetsten. Het dualisme, bijvoorbeeld.

Zeker, Dominicus begreep de noodzaak om bepaalde tradities te behouden. Maar hij moest ook vechten tegen valse ideeën.

Zoveel mensen vandaag zijn moe van de institutionele Kerk. Hoe kunnen we hen bereiken? Misschien door hen te laten zien dat de kerk waarin ze niet meer geloven... niet de kerk is van de God waarin wij geloven!

Zout tast aan... maar vernietigt niet! Zout zijn... is de menselijke waardigheid in alle omstandigheden willen herstellen. Om dat te doen, moeten wij soms in ons leven verontwaardigd zijn. Soms moeten we zeggen: *'Nee, dat is niet waar. Dat is tegen het evangelie'*. Wij moeten dit zeggen... niet met dogma's als wapens, maar om de waardigheid van de mens te herstellen. Want een vals discours is altijd een gesprek dat de mens

vervormt...

3. En tenslotte, moeten we ook smaak geven aan het Evangelie in onze wereld. De buitengewone vrijheid van het evangelie laten zien, en vreugde geven in alle omstandigheden. Dit is de derde dimensie van het zout dat we moeten zijn.

Ik geloof dat Sint Dominicus de noden van zijn tijd wel begreep. Hij wist hoe hij zijn cultuur en haar uitdagingen moest begrijpen. Hij had dit vermogen om iets nieuws te scheppen... om terug te keren —niet in de eerste plaats naar de Kerk— maar naar het Evangelie... Ik zou willen besluiten met dit verhaal verteld door Paul Murray, een Ierse dominicaan. Een dag vroeg hij aan zijn novicemeester *“Wat is het geheim van de dominicaanse spiritualiteit?”* Zijn meester zou geantwoord hebben: *‘Broeder Paul, vertel het nooit aan de Karmelieten of de Jezuïeten, maar wij Dominicanen hebben geen ander geheim... dan het geheim van het Evangelie!’*. Amen.

15 augustus 2021
(Maria-ten-hemel Opneming,
20ste zondag door het jaar B)

Maria doet me soms denken aan de kleinste Russische poppenfiguurtjes! Degene die zich laat inpakken door iemand die groter is dan zij. Degene die uitgaat van een verhaal dat haar overstijgt en toch echt centraal blijft staan in het spel!

Wat bijzonder is in het Magnificat – de hymne in het evangelie die we zojuist gehoord hebben – is dat Maria zichzelf in het middelpunt van Gods werk ziet. Haar nederigheid zet haar niet opzij, buiten spel, zoals we soms wel eens konden doen. Ze is precies in het midden! In het spel van de Russische poppen, blijft de kleinste in het midden. Je moet het grote uiteen halen om aan het centrum te komen! Maria, de nederige dienaar, keert alle logica om: "De machtige heeft aan mij zijn wonderen gedaan." zei ze. Ze staat centraal, in het hart van Gods belofte. En door haar nederigheid ontdekt ze Gods werk in het hart van haar leven. Nederigheid betekent dus niet dat je jezelf moet vernederen. Het betekent een hoog en accuraat bewustzijn van zichzelf, zijn sterke en zwakke punten. Nederig zijn is deze God in ons verwelkomen die groter is dan wij!

Nederig zijn zoals Maria is niet aan de kant gaan staan. Het is soms accepteren in het centrum te staan! "Van nu af aan zullen generaties me gezegend noemen!" riep ze uit. Door haar vertrouwen biedt Maria ons een prachtige weg van nederigheid, dat wil zeggen van dankbaarheid voor al onze ontvangen gaven. Het is om onszelf te bevrijden van ons ego.

Om vrij te zijn, moeten we dus aannemen en verwelkomen wat we niet voor onszelf hebben gekozen: onze taal, onze genen, onze opvoeding, onze ouders.... Wie deze weg van bevrijding niet volgt, kan in de verleiding komen om het leven te ondergaan, om te overleven. En ze

zeggen, "Zo is het nu eenmaal. Er is niets wat ik kan doen." "Het is mijn lot." "Ik heb geen andere keuze dan te buigen."

Maar Maria's weg inslaan is in haar leven een grotere horizon ontdekken dan die we onszelf geven. Een echte vrijheid ontdekken. Dit is het ware alternatief van het leven:

- of ik kies ervoor om te ondergaan wat mij wordt opgelegd
- of ik besluit een goddelijke weg in te slaan, van vrijheid, die mij overstijgt.

De "Tenhemelopneming" beleven is dus eenvoudigweg het leven opnemen. Hoogte in je leven zetten. Kijken naar je leven met de ogen van vertrouwen en niet van verdenking. Naast degenen die lijden zijn er mensen die de aanwezigheid van een mysterie dat hen overstijgt, in zich opnemen en verwelkomen. Het zijn al deze mensen die het leven doorgeven, deze dragers van vreugde, deze mensen die zich gesteund voelen door iets groters dan zichzelf. Op hun beurt zijn ze in staat om het naar anderen te dragen. De "Tenhemelopneming" beleven is accepteren dat iets groters dan onszelf in het diepst van ons wezen zit en ons draagt; het is erkennen dat ons leven wordt bezocht door degene die wonderen doet.

We weten dat we in een consumentenwereld leven. Maria nodigt ons uit om een "wereld van Tenhemelopneming" te beleven. Terwijl consumeren het verslinden is van de kleinste, is Tenhemelopneming leven om zichzelf te integreren in de grootste. Net als de Russische poppen, is het om te zien dat de kleine, de meest nederige goed is in het centrum van wat groot is! Het is gewoon het ontdekken van het werk van God in ons leven, ook al voelen we ons klein, kwetsbaar, verlaten en hopeloos.

Dit feest nodigt ons niet uit om in de wolken te klimmen, maar om "zwanger" te zijn van God, om ons te laten bewonen door Zijn aanwezigheid. Een dominicaanse mysticus, Johannes Tauler, zal het hebben over "God in ons brengen". Maria geloofde niet in een wonderlijke God, maar in een God die wonderen doet. Een God die ons op deze aarde bezoekt om op te verhogen wat verlaagd is. Amen.

22 augustus 2021
(21ste zondag door het jaar B)

Wilt gij ook soms weggaan? (Joh 6:68)

Een paar jaar geleden had ik het geluk de heer Paulson te ontmoeten. Mijnheer Paulson leidt een ashram die bekend staat als de Sion Ashram. Dit is een huis voor gehandicapten die op straat leefden. In het kader van onze permanente vorming tot priester hebben wij enige tijd in dit tehuis doorgebracht als vrijwilliger. Op een avond vertelde de heer Paulson over zijn roeping, de reden waarom hij dat huis voor behoeftigen en gehandicapten had opgericht. Hij vertelde dat hij vroeger een gesetteld man was met een goede baan. Op een van zijn zakenreizen stond hij op een perron van een station op zijn trein te wachten. De trein had vertraging en hij ging op een bankje in de buurt zitten. Terwijl hij wachtte zag hij toevallig een bedelaar in gevecht met een zwerfhond om een stuk brood dat iemand bij het vuilnis had gegooid. Het zwakke gewonde lichaam van de bedelaar aan de ene kant en de hond aan de andere kant van het stuk brood maakten een diepe indruk op hem. Hij zag mensen voorbij komen die de spot dreven met dit tafereel. Maar Mr. Paulson voelde zich geconfronteerd met een fundamentele vraag: wilt ook gij weggaan? Hij ging naar huis, aangedaan door wat hij gezien had, maar met een diep verlangen om die vraag te beantwoorden. Hij dacht diep na, ging terug naar het station, nam de bedelaar die hij op het perron gezien had mee naar zijn huis, maakte zijn wonden schoon en gaf hem onderdak.

In het evangelie helpt Jezus ons een bijzonder aspect van zijn mysterie te leren kennen. Wij hebben daarnet geluisterd naar een gedeelte van zijn toespraak in de synagoge van Kaphernaüm. Hij spreekt deze woorden na het wonder van de broodvermenigvuldiging waarbij Hij zich openbaart als het ware brood des levens, het brood dat uit de hemel is neergedaald om aan de wereld leven te geven (vgl. Joh. 6, 51).

Maar zijn toehoorders aarzelen: "Deze taal stuit tegen de borst, wie kan er naar luisteren?" (Joh 6,60). Zij beschouwen zichzelf als mensen met gezond verstand, die met hun voeten op de grond staan. Daarom schudden zij hun hoofd en gaan mompelend weg, de een na de ander. De aanvankelijke menigte wordt geleidelijk kleiner. Aan het einde blijft alleen de kleine groep van zijn meest trouwe leerlingen over. Maar wat het "brood des levens" betreft, is Jezus niet zinnens zijn woorden terug te nemen. Integendeel, hij is bereid om zelfs diegenen te verliezen die het dichtst bij hem staan: "Wilt gij ook weggaan?" (Joh 6,67).

"Wilt gij ook weggaan?" Vandaag stelt Jezus de vraag aan ons; hij daagt ieder van ons uit en vraagt een antwoord. Wat zal ons antwoord zijn?

Zijn volgelingen begrijpen het niet. Met hun materiële en rationele ingesteldheid begrijpen zij niet wat Christus bedoelt. Zij denken in termen van vlees, dat volgens Jezus "van geen nut is" (Joh 6,63). Zijn woorden echter zijn "geest en leven".

Als wij Zijn woorden zowel in het leven als in de geest moeten verstaan, is het antwoord met betrekking tot de te volgen weg reeds gegeven in Petrus' vraag: "Naar wie zouden wij anders gaan?"

Het is de weg die naar Christus leidt. En op die weg kunnen wij de goddelijke Meester persoonlijk ontmoeten: Hij is aanwezig op het altaar in de werkelijkheid van zijn Lichaam en Bloed. In het eucharistisch offer kunnen wij op mysterieuze maar reële wijze in contact komen met de persoon van Jezus en drinken uit de oneindige fontein van zijn leven als verrezen Heer.

Eucharistie vieren, "zijn vlees eten en zijn bloed drinken", betekent de wijsheid van het kruis en de weg van de dienst aanvaarden. Het betekent dat wij getuigen van onze bereidheid om onszelf op te offeren voor anderen, zoals Christus heeft gedaan. Toen Paulson de bedelaar zag, zag hij de vraag waarmee hij geconfronteerd werd als een oproep om levend brood voor anderen te zijn, met Jezus als zijn nooit eindigende bron. Dit is volgens mij wat broodvermenigvuldiging echt betekent.

Beste vrienden, ik roep u niet op om te doen wat Paulson deed toen hij voor de vraag stond, maar het Woord kan op verschillende manieren

vlees worden, ook op manieren die wij ons nu nog niet kunnen voorstellen. De Geest is daarbij degene die ons helpt om wegen te bewandelen die we misschien nog niet ontdekt hebben. Die Geest zal ons helpen om vurige getuigen te zijn van Christus' aanwezigheid in de eucharistie en in ons leven. Onze samenleving wordt al te vaak verleid door de illusie van een gemakkelijk en comfortabel leven om vervolgens terecht te komen in een spiraal van wanhoop, zinloosheid en geweld. Aan ons om te getuigen dat het anders kan.

Dat is het antwoord dat Christus van ons wil horen. Jezus houdt niet van halve maatregelen. Hij aarzelt niet ons te achtervolgen met de vraag: "Willen jullie ook weggaan?" In de aanwezigheid van Christus, het Brood van het Leven, willen ook wij vandaag met Petrus zeggen: "Heer, tot wie zouden wij anders gaan? Laten wij de momenten in ons leven waarop we geconfronteerd worden met de vraag van Jezus, aangrijpen als een gelegenheid om zijn brood te zijn voor anderen, op welke manier dan ook, zodat Jezus op de laatste dag tot ons kan zeggen: mijn lieve dochter/mijn lieve zoon, je hebt werkelijk mijn leven gevend brood op aarde vermenigvuldigd. Amen.

Francis Akara o.p.

29 augustus 2021
(22ste zondag door het jaar B)

In deze tijd van pandemie kwamen enkele parochianen uit Antwerpen en kapelheren tezamen om de mis te vieren en ze zagen dat sommige dominicanen van de congregatie de eucharistie uitdeelden met onreine handen, d.w.z. niet ontsmet, hoewel het protocol voor de erediensten dat voorschrijft. De dominicanen en al de gedoopten wassen immers altijd zorgvuldig hun handen voordat zij de communie geven, uit eerbied voor de sanitaire regels. Zo zijn er nog vele dingen waaraan ze bij overlevering vasthouden: maatregelen voor de eredienst, sanitaire afstand en het dragen van mondklappers... Daarom stelden enkele parochianen en leden van de kerkraad de vraag aan de overste van het klooster: waarom gedragen uw broeders zich niet volgens de overlevering van de voorvaderen, en de maatregelen ?

Het is duidelijk! Dit evangelie —waarvan de context zo ver van ons verwijderd is— is overduidelijk actueel. Niet voor de crisis die we nu meemaken, natuurlijk. Zonder ons uit te nodigen tot anarchie noch tot scrupuleuze eerbiediging van de regels, stelt dit evangelie wel onze verhouding tot de wet in vraag. Als het om religie gaat, richten we ons dan niet te vaak op de regel, in plaats van op de geest van de regel? Of het nu gaat om dogmatiek, liturgie, moraal... Discussiëren we soms niet over oppervlakkige zaken in plaats van tot de kern van de zaak binnen te dringen?

Ik veronderstel dat u al gehoord heeft van het beroemde boek van Immanuel Kant: de *Kritiek van de zuivere rede*! Het is een zeer belangrijk boek in de filosofie, dat een keerpunt betekende in de geschiedenis van het metafysisch denken! In dit werk analyseert Kant de verschillende faculteiten van het verstand, om aan te tonen dat onze kennis de grenzen van onze eigen ervaring niet kan overschrijden.

Het evangelie van vandaag levert een gelijkaardige kritiek, namelijk de *kritiek van de zuivere religie*... Wat Jezus —en Jakobus na hem— veroordeelt is een geest van zuiverheid, een geest van façade,

een oppervlakkige religie... Het is waar dat het volgen van bepaalde regels ons soms het essentiële doet vergeten. En dit is het gevaar van elke religie en godsdienst: een verzameling praktijken en doctrines te worden die ons verhinderen God zelf te horen, waar Hij is...

Dit is de radicale kritiek van Jezus in het Evangelie, een kritiek op een godsdienst die zuiver, en volmaakt zou willen zijn! De kritiek van een zuivere religie, gebaseerd op niet essentiële rituelen en praktijken! In die zin, zegt de apostel Jakobus —in navolging van Jezus— op een bewonderenswaardige wijze: *“Zuivere en onbevleete vroomheid in de ogen van onze God en Vader is dit: wezen en weduwen opzoeken in hun nood en zichzelf vrijwaren voor de besmetting van de wereld.”*

Vanaf dit punt is het goed ons af te vragen of sommige van onze religieuze “praktijken” er niet toe neigen ons te vertroebelen, of ons zelfs paradoxaal genoeg van God te verwijderen? Laten we God de vrijheid geven om te zijn wat Hij is: in liefde, in vriendelijke aandacht, in het gebaar dat zorgzaam is, in stilte, in gebed... Dit is de revolutie waartoe Jezus ons uitnodigt: een bepaald soort liefde voor de regel achter ons te laten... om de enige regel te ontdekken: die van de liefde!

“Weest uitvoerders van het woord, en niet alleen toehoorders”. Dit Evangelie van liefde dat wij horen —dat in ons binnenkomt— heeft dus alleen zin als het ons van binnenuit transformeert, en aan de buitenkant openbaar wordt, door onze daden... Daarom nodig ik ons uit om een kleine tocht van introspectie te maken, om een reis naar waarheid over onszelf te maken, want geloof en liefde bestaan niet alleen uit goede gevoelens en woorden... maar uit concrete daden. Amen.

5 september 2021
(23ste zondag door het jaar B)

Laten we spiritueel en toch godsdienstig zijn

Beste zusters en broeders,

Ik heb onlangs mijn opleiding in dogmatische theologie afgerond en ik ben bang dat net als dogmatische theologie ook mijn preek vandaag misschien te abstract is. Dus heb alstublieft een paar minuten geduld met me.

Soms worden we geconfronteerd met de vraag waarom we godsdienstig zouden moeten zijn, als we ook gewoon spiritueel kunnen zijn.

"Ik ben een zeer spiritueel persoon, maar godsdienst hoeft niet voor mij". Dit is een uitspraak die we tegenwoordig vaak horen, bij anderen of misschien ook bij onszelf. Op zich is dit een positieve houding, omdat het uitdrukt dat een persoon zich wil bezighouden met de essentie van het geloof, en niet alleen met de uiterlijke aspecten ervan.

Maar staat er ook iets op het spel in deze houding? Voordat ik hierop antwoord geef, wil ik aangeven dat de vraag of ik spiritueel dan wel godsdienstig ben, nauw verbonden is met het streven naar volmaaktheid. Of, om het op christelijke wijze te zeggen, het streven om het Koninkrijk van God te bereiken. Maar wat als het Koninkrijk van God geen plaats is, maar een persoon? Het is de "persoon" van Jezus Christus. Waarom zeg ik dit? Het koninkrijk van God is de plaats waar het goddelijk leven en het menselijk leven verbonden zijn. Het is dan logisch dat het koninkrijk van

God in Jezus is, omdat in hem de goddelijkheid en de menselijkheid zijn verenigd.

Nu is er ook een andere plaats waar goddelijkheid en menselijkheid samen verblijven. Het is de Kerk. Wij allen. Het mystieke lichaam van Christus, Hij als hoofd en wij als leden. Het Koninkrijk van God hier op aarde. En omdat deze goddelijkheid en onze menselijkheid zo met elkaar verweven zijn, denk ik dat het niet helpt om een duidelijk onderscheid te willen maken tussen spiritueel en godsdienstig zijn.

Waarom zeg ik nu al deze abstracte theologische begrippen?

In het evangelie van vandaag lezen we een genezingswonder door middel van een ritueel. We lezen dat Jezus de doofstomme man weghaalde bij de menigte, zijn vingers in zijn oren stak en met zijn speeksel zijn tong aanraakte. En de man was genezen.

Men kan zich afvragen waarom zo'n lichamelijke en dramatische beschrijving nodig is, terwijl Jezus de man ook had kunnen genezen met een eenvoudig bevel.

Alleen al door het rituele, lichamelijke karakter ervan, maakt deze genezing voor ons heel concreet, dat een gelovige, lichamelijke elementen nodig heeft om de intimiteit met God te ervaren. Door zijn lichamelijke aanraking en het spreken in zijn moedertaal, "Effeta", bouwt Jezus een persoonlijke relatie op met deze gehandicapte man. Het speeksel is als de lichamelijke identiteit van een persoon. In het begin, toen God de mens schiep, ademde hij in de neusgaten van de mens. Hij gaf leven aan de mens door zijn adem te delen. Op dezelfde manier geneest Jezus deze doofstomme man door zijn speeksel te delen.

Zoals jullie allemaal weten kom ik uit India, een land waar de meeste mensen het Hindoeïsme praktiseren. Veel deskundigen zeggen dat deze godsdienst 4000 jaar menselijke geschiedenis heeft overleefd, voornamelijk door religieuze rituelen. Ik verdedig hier niet het ritualisme of zelfs het Hindoeïsme, maar wil alleen zeggen dat menselijke en lichamelijke elementen inderdaad een grote rol spelen bij de vorming van onze spiritualiteit.

Ons geloof is niet louter denksport; het is iets tastbaars. De sacramenten maken gebruik van fysieke elementen die ons in staat stellen een lichamelijke, fysieke en persoonlijke ontmoeting met Christus te hebben. Ons spiritueel verlangen krijgt dus vorm in onze godsdienst.

De uitdaging voor ons nu is dan ook Christus' instrumenten te zijn in deze wereld, Zijn fysieke lichaam te zijn, allereerst door ons eigen "spraakgebrek" waarmee we te kampen hebben, open te breken, om de waarheid te spreken, en om mensen te helpen die geestelijk "doofstom" zijn.

Daarvoor hebben wij Zijn aanraking nodig. Wij hebben Zijn kerk nodig en wij zijn die kerk. Geloof het of niet, voor een Christen is spiritueel zijn, godsdienstig zijn. Amen!

12 september 2021
(24ste Zondag door het Jaar B)

“Ik ben een gelovige, maar niet praktiserend”.

Dit is een bekend refrein, misschien te bekend... Jullie hebben zeker al mensen ontmoet die zich verplicht voelen een ‘maar’ toe te voegen wanneer ze over hun geloof spreken.

Ik geloof, maar...

Ik ben een Christen, maar...

Ik ben een gelovige, maar geen praktiserende!

Het lijkt alsof het nodig is elke uitspraak die raakt aan het terrein van het geloof te nuanceren!

Een Engelse dominicaanse broeder schreef eens dat “gelovig zijn maar niet praktiserend” even absurd is als “nudist zijn en niet praktiserend”! Ik weet niet of jullie het met hem eens zijn, maar we moeten toegeven dat de Engelsen gevoel voor humor hebben!

Gelovig en niet-praktiserend... twee echt tegenstrijdige begrippen volgens de teksten van vandaag. Ik citeer uit de eerste brief van Jakobus die we hoorden: *“wat baat het een mens te beweren, dat hij geloof heeft als hij geen daden kan laten zien?”* Je hebt het goed gehoord: geloof vloeit voort uit daden, niet andersom. *“Ik zal u uit mijn daden mijn geloof bewijzen”* zegt Jakobus. En ook het evangelie dat we hoorden nodigt ons uit om na te denken over deze spanning tussen woorden en daden.

Inderdaad, de ware belijdenis bestaat niet uit het spreken van de juiste woorden, maar meer radicaal uit het leiden van een juist *leven*, een *sprekend* leven... En daarvoor moet men zijn *kruis* opnemen, met andere woorden... zijn leven in handen nemen! Dit is de echte praktijk: je kruis —en je leven— zelf opnemen.

Maar wat betekent dat? Het kan best beangstigend zijn!

Laten we eerst kijken naar de figuur van Petrus. Petrus —in het evangelie van Marcus— denkt en spreekt voortdurend in de logica van de macht. Hij wil Jezus' leven redden... en dat van hemzelf. In feite —en dat in tegenstelling tot wat Petrus doet— moeten wij elke dag ontdekken dat er een soort leven is waarvan wij ons moeten afscheiden. Alleen door *dat*

leven los te laten —het leven van macht en controle— zullen we *ons eigen leven* vinden.

Dit is dus de opdracht waar we elke dag opnieuw werk van moeten maken: een deel van onszelf loslaten —een klein beetje egoïsme— om een leven te krijgen dat voller is van leven ! Dit is de paradox van het Evangelie. Het is een dagelijks proces van afstand nemen van alles wat ons verhindert het echte leven te verwelkomen, van alles wat ons verhindert onszelf te zijn! U hebt het gehoord: Petrus spreekt over Jezus als de “*Messias*”, daarmee spreekt hij opnieuw in termen van macht, met politieke en ondertonen... Aan de macht zijn leidt altijd tot een vorm van behoud of conservatisme... dat is typisch voor wie bang is die macht te verliezen !

Maar Jezus is niet bang om zijn leven te verliezen. Hij spreekt nooit over zichzelf in termen van macht en gebruikt in het evangelie nooit de term “*Messias*” voor zichzelf, maar altijd “*Mensenzoon*”. Als wij het krampachtig vasthouden aan ons eigen leven loslaten en ons echt bekeren, dan kunnen wij paradoxaal genoeg een nieuw leven *winnen* in de zin van het evangelie...

Ons kruis opnemen gaat dus niet om de juiste belijdenis, maar om de juiste daad. We praktiseren niet alleen omdat we geloven. We geloven ook omdat wij daden kunnen tonen. Wij geloven telkens wanneer uit onze daden —wat die ook mogen zijn— ons geloof in het echte leven blijkt. **Dàt** is het opnemen van ons kruis. **Dàt** is je leven in eigen handen nemen!

Het kruis opnemen betekent niet lijden, maar waarachtig leven, tot het einde toe, zelfs als dat lijden betekent.

Het kruis opnemen is je leven, je vreugde, je mislukkingen in eigen handen nemen, ze durven aankijken.

Het kruis opnemen is geloven dat je een mislukking kan overwinnen, dat een doodlopende weg paradoxaal vruchtbaar kan worden.

Dus, als dit de oproep van vandaag is, van het feest van de kruisverheffing, laten we dan echt ons kruis opnemen! Laten we ons leven in eigen handen nemen... om hoogte te winnen! Amen.

19 september 2021
(25ste zondag door het jaar B)

Beste zusters en broeders,

U heeft niet veel verbeeldingsvermogen nodig om u de scène in het Evangelie van vandaag te kunnen voorstellen. De leerlingen zitten in een halve cirkel om Jezus heen. Jezus vertelt hen over de gewelddadige dood en de verrijzenis van de Mensenzoon. We kunnen ons indenken dat de leerlingen knikken om aan te geven dat ze het begrepen hebben, maar... ze knikken met n et iets teveel overtuiging, zodat duidelijk wordt dat ze er eigenlijk geen jota van begrepen hebben. Het doet me denken aan mezelf in de middelbare school tijdens de les fysica. Hoe meer non-verbale signalen ik gaf om de leraar te doen geloven dat ik het begrepen had, hoe duidelijker het voor hem werd dat ik er eigenlijk niks van begrepen had. Net zoals mijn leraar fysica zal Jezus eens diep gezocht hebben en zijn hersenen gepijnigd om een andere, minder directe manier te vinden om aan zijn leerlingen de kern van zijn boodschap mee te geven.

Die gelegenheid dient zich al snel aan op een gouden schoteltje. Onderweg naar huis redetwisten de leerlingen over wie van hen de grootste is; een discussie die meermaals voorkomt in het Evangelie. "Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten wezen en de dienaar van allen," zo luidt de reactie van Jezus. Maar deze zin is niet louter een reactie op de ruzie onder de leerlingen. Nee, Jezus gebruikt hun ruzie om opnieuw aan hen uit te leggen wat ze in de ochtend niet begrepen hadden. Wie gaat ons voor in de verrijzenis, wie is de eerste der verrezenen? Jezus. En wie neemt daartoe de allerlaatste plaats in, wie is de dienaar van allen? Jezus.

Om niet onbegrijpend achter te blijven zoals de leerlingen – of zoals ik bij de les fysica -, hoop ik dat u mij het volgende eenvoudige beeld uit het wielrennen zal vergeven. Wie rijdt bij het wielrennen helemaal achterin? Niet de traagste. Niet de zwakste. Niet diegene die het minste

– al dan niet toegelaten – supplementen heeft ingenomen. Helemaal achterin rijdt de bezemwagen. De bezemwagen rijdt net achter de allerlaatste coureurs, moedigt hen aan om niet op te geven, geeft hen een duwtje in de rug, of, als het echt niet meer gaat, laadt hun fiets op en neemt hen mee tot aan de eindbestemming. Jezus is niet enkel de Weg, die wij moeten beklimmen. Jezus is ook de bezemwagen op die Weg, de allerlaatste, de dienaar van allen, ons aanmoedigend om te volharden. Volharden, want zijn Weg is geen gemakkelijke weg. Zijn Weg is de Weg van het Kruis. En dat is trekken, duwen en sleuren. Het is een tocht voor *échte flandriens*, de bolletjestrui meer dan waardig.

In zijn tweede brief aan Timotheüs schrijft de apostel Paulus: *cursum consummavi, fidem servavi*. Wat ik hier vrij mag vertalen als: ik heb de koers gereden en ik heb het geloof bewaard. Op de Weg die Jezus is, en met Jezus als bezemwagen achter ons peloton, worden wij aangemoedigd de koers uit te rijden. Er zijn er altijd enkelen die ontsnappen – *la tête de la course*, onze heiligen –; er zijn altijd enkele zware valpartijen, en er zijn er altijd die wat achterblijven. Maar Gods Zoon, in zijn barmhartigheid, pikt hen op. Hij laadt de allerlaatsten op, en plaatst hen op het podium samen met de allereersten. Het zijn niet zozeer wij die het kruis van Jezus mee helpen dragen, maar het is Jezus die onze kruisen oplaadt en draagt.

Cursum consummavi, fidem servavi. Ik heb de koers gereden, en ik heb het geloof bewaard. Beste zusters en broeders, de laatsten zullen de eersten zijn, omdat in de hemel niet met een aards puntenklassement wordt gerekend. De laatsten zullen de eersten zijn, omdat zij zich op een bepaald moment volledig hebben overgegeven aan de barmhartigheid van Jezus' bezemwagen. Zij hebben de wonden van hun valpartijen door Hem laten verzorgen, zij hebben zich door Hem laten oppikken. Laat ons dan bidden, dat wij onze koers mogen uitrijden, en hierbij als de goede knechten, de goede leerlingen, het geloof bewaren: over de dood heen, naar onze finale aankomst bovenop de Mont Ventoux of de Muur van Geraardsbergen. Dat is: de Verrijzenis zelf, waarin onze kopman Jezus ons is voorgegaan. Amen.

26 september 2021
(26ste zondag door het jaar B)

“Het zou beter voor hem zijn als er een molensteen om zijn nek werd gehangen en hij in zee werd gegooid”. We moeten toegeven dat op deze dag van de zeelieden de woorden van het Evangelie verrassend, zelfs bevreemdend zijn ! Het evangelieverhaal dat we hebben gehoord lijkt erg hard. Om het beter te begrijpen, wil ik u graag een verhaal van de “woestijnvaders” vertellen, de eerste kluizenaars van het christelijke tijdperk.

Twee monniken op reis arriveren aan de rand van een overstroomde rivier. Op de oever vraagt een vrouw zonder kleding de jongere monnik om hulp bij het oversteken. Deze weigert: “Zie je niet dat ik een monnik ben en dat ik een gelofte van kuisheid heb afgelegd? Ik kan je niet in mijn armen nemen en je dragen. De oudere monnik antwoordt: “Ga op mijn rug zitten, dan steken we samen over. Hij doet dat en zet de jonge vrouw aan de andere kant van de rivier af. Hun wegen scheiden zich en de monniken zetten samen hun reis voort. Als zij het klooster naderen, zegt de jonge monnik, nog steeds bezorgd, tegen de oudere: “Je had die vrouw nooit mogen dragen, dat is tegen al onze regels. En de andere monnik antwoordt: “Zij had hulp nodig en ik heb haar aan de andere kant afgezet. Ik heb haar al een hele tijd niet meer gedragen. Jij, aan de andere kant, hebt haar niet gedragen, maar ze vertroebelt nog steeds je geest.

Dit verhaal —net als het evangelie van vandaag— nodigt ons uit om onze geest leeg te maken. Inderdaad, wie van ons heeft geen projecten, idealen, activiteiten, giftige mensen die onze geest vertroebelen en waarvan wij ons moeten losmaken. Het evangelie dat wij zojuist hebben gehoord is bijzonder raadselachtig, maar het moet niet worden opgevat op een eenvoudige moralistische manier. Om dit te bereiken stelt zij ons deze existentiële en zo moeilijke vraag: *“Welk rouwproces heb je nog niet gedaan?”* Met andere woorden: *“Wat moet je uit je leven snoeien, zodat het vruchtbaarder wordt?”* - *“Wat moet je uit je leven rukken?”*

Als je hand — d.w.z. je manier van handelen —, Als je voet —die plaatsen die je aantrekken—, Als je oog —je verlangens, je blikken— je dreigen weg te slepen van het leven, speel dan niet met vuur, vertrouw niet op je eigen kracht. Maar scheid je af van datgene wat je niet doet groeien!

Waar moeten we ons van afscheiden? Dat is aan ieder van ons om te beantwoorden. Misschien uit die ogen waarvan de blik niet leidt tot relatie, maar tot achterdocht? Misschien van die voeten, die deuren die we willen openen, maar die ons niet vooruit helpen? Misschien zelfs die dromen, die ons naar beneden trekken terwijl we dachten dat ze ons vooruit stuwden?

Wat zijn de vruchtbare rouwprocessen die wij nog moeten maken? De rouwen van alles wat ons belet onszelf te zijn, om te groeien. Wat moeten we snoeien in ons leven?

Wij leven in een cultuur die bang is voor de dood. Onze cultuur is meer gewend aan bewaren, vergaren en verzamelen dan aan terzijde leggen en rouwen. Bovendien is het vaak het *nutteloze* dat aan de kant wordt geschoven! Toch nodigt dit evangelie ons niet uit om het nutteloze of het onproductieve te verwijderen. Er staat niet geschreven: “Als uw hand nutteloos is, hak hem dan af”, maar als uw hand “*een aanleiding is om te vallen*”.

Vallen is een mens ertoe brengen de ander af te wijzen in plaats van te vertrouwen, zich terug te trekken in plaats van te hopen.

In de loop van ons leven kunnen we aarzelen of zelfs struikelen. Keuzes of vergissingen van het lot confronteren ons vaak met onze eigen kwetsbaarheid. Wanhoop, boosheid of schuldgevoelens kunnen ons overweldigen, ons hart belasten. Waarom moet ik dit dragen? En toch. Waartoe wij geroepen zijn is leven in overvloed en ieder rouwproces kan ons helpen dat leven tot volheid te laten groeien. Amen.

3 oktober 2021
27e Zondag door het jaar B

Wat een vreugde om eucharistie te kunnen vieren zonder mondkmaskers. Aan jullie ontmaskerde gezichten kan ik nu zien of jullie je vervelen tijdens de mis en de prediking! Ik kan ook jullie verwondering zien tijdens het zingen van het koor! De coronaziekte die ons allen heeft bedreigd is gelukkig langzaam aan het verdwijnen... maar in het evangelie van vandaag is er sprake van een totaal andere ziekte, één die weinig bekend is, maar die de mens altijd heeft bedreigd! Het evangelie gebruikt er een technisch en bijna onvertaalbaar woord voor: *sclerocardia*. In het Nederlands is het vertaald door de uitdrukking “*hardheid van het hart*”. We worden allemaal bedreigd door *die ziekte*, door sclerose van het hart. In medische termen kan dat zelfs levensbedreigend zijn. Ons hart kan inderdaad hard worden. Zo hard als een steen. Een hart dat niet meer slaat voor de naaste, de geliefde.

In bijbelse taal ziet men het hart niet alleen als de plaats van onze gevoelens, maar ook van onze wil, van ons verstand. Ons hele wezen bevindt zich in ons hart ... Het is dus ook de plaats waar we degenen die we liefhebben in ons bewaren en dragen. En als ons hart sclerotisch wordt, wordt ons hele geestelijke en relationele leven ziek. Het hart dat sclerose vertoont wordt onbekwaam voor gevoeligheid, medeleven, lachen en hoop op een andere wereld. Een sclerocardiaal hart is een hart waarvoor alles zwaar en belastend is. Het ziet als het ware alles in een pessimistisch licht. Het is een hart dat teleurgesteld is, dat niet meer gelooft in liefde, vriendschap of trouw. Een dergelijk gewond hart zoekt zijn toevlucht in ongevoeligheid en onverschilligheid.

En wat is het meest zichtbare symptoom van deze ziekte?

Een sclerotisch hart is een hart dat niet meer luistert. Is er iets schadelijker in een relatie —in een koppel, in een vriendschap— dan “niet luisteren” naar wat de andere persoon zegt?

Wat zou nu een remedie kunnen zijn voor sclerocardia? Misschien helpt het wanneer we heel bewust aandachtig zijn voor de ‘verrassing’ die zich in elke ontmoeting met de ander aanbiedt, aandachtig voor het

‘geheim’ van zijn of haar wezen, het mysterie dat de ander ten diepste is.

Wanneer we liefhebben, kan de geliefde nooit een vast gegeven zijn, een zekerheid, een recht... En dit is nu precies het probleem waarmee veel mensen en koppels te kampen hebben: ze geloven dat ze de ander helemaal kennen... Geloven dat je “het” weet, maakt precies dat jouw hart “verhardt”! Daarom zet Jezus een kind in het middelpunt... Omdat het kind weet dat het niet alles weet, nog veel moet ontdekken! Terwijl de volwassene denkt dat hij alles al weet of tenminste genoeg weet! In de liefde kennen wij de geliefde nooit ten volle, en juist daarom proberen wij hem of haar lief te hebben! Te respecteren en erkennen in zijn of haar geheim, zijn of haar enigma, mysterie... Een geliefde kan nooit een veroverd terrein zijn, een vanzelfsprekendheid, maar een land vol beloften, vol verrassingen... Liefde is geen recht. Maar een geschenk.

Er is dus een zekere ironie in het feit dat Jezus ons een voorbeeld van sclerocardia laat zien in juist datgene wat er vrij van zou moeten zijn: liefde en huwelijk. Sclerocardia treft in de eerste plaats niet de mensen die niet van elkaar houden. Het is veeleer een gevaar voor hen die wel van elkaar houden, en zeker voor diegenen die voor het leven getrouwd willen zijn.

Soms is het omdat we ons niet geliefd voelen dat ons hart hard wordt. Vaak is het omdat wij zelf geen liefdevolle blik hebben ontmoet, dat wij hard en onbuigzaam zijn tegenover onze naaste.

Laat ons daarom nederig inspiratie en kracht vragen, om in ons en rondom ons een onvoorwaardelijk liefdevolle blik te cultiveren. Om het leven te zien niet als een recht, maar als een geschenk. Zoals een kind zou doen. Amen.

10 oktober 2021
(28ste zondag door het jaar B)

Lieve mensen,

Ik heb gesmeekt dat de geest der wijsheid over mij zou komen.

Ik heb geluisterd naar het woord van God. Zijn woord is levend en krachtig.

Rijkdom, een woord met vele ladingen: bezit, geld en juwelen en ook gezondheid en vriendschap. Met rijkdom is het zoals met vrijheid.

Niet de rijkdom zelf is beslissend, wel wat wij er mee aanvangen.

Echte rijkdom is je leven een inhoud geven. Een overgave die je nodig hebt.

De grote drijfkracht van ons leven is liefde- geen berekening – een liefde die haar vuur ontvangt van een intieme relatie.

De jongeling wou een eerlijk antwoord van Jezus. Hij heeft heel zijn leven alle geboden onderhouden en hoe kan ik het eeuwig leven bereiken.

Toen keek Jezus hem liefdevol aan en sprak: "Eén ding ontbreekt u: ga verkopen wat ge bezit en geef het aan de armen, daarmee zult ge een schat bezitten in de hemel, en kom dan terug om Mij te volgen." Jezus reageert helemaal anders. 'Bekeer u en volg Mij', zegt Hij. Jezus wil meer.

De tien geboden onderhouden is OK maar we moeten meer doen. Afstand doen van onszelf en van onze drang naar rijkdom en bezit om te delen met mensen in nood. Met andere woorden: Ons bekeren en Jezus volgen betekent dat we evenveel van onze naasten houden als van onszelf, maar afstand nemen van zijn drang naar bezit ziet de jonge man echt niet zitten.

Jezus volgen is leven uit liefde en niet uit berekening.

En dat kan je leven een heel andere, een gelukkige wending geven.

Luisteren naar het Woord van God is: Jezus ontvangen, Hem ontmoeten,

Hem in je toelaten, Hem je goddelijke gast laten zijn, toelaten dat Hij werkzaam is door jou heen. Het is Hem zo toegang geven in het hart

van je bestaan dat Hij je kan dragen, vergeven, genezen, optillen.
Lieve mensen, als je zo'n krachtige woorden hoort dan is het stil. En de stilte spreekt. Ik voel dat de Heer met mij begaan is en mijn geloof duidelijker wordt. Geloof dat bergen kan verzetten. Je volledig geven, is je liefde gestalte geven bij al hetgeen je doet en zegt.

De rijke jongeling zou zijn eigen leven moeten opgeven om een liefde die groter is en je op een verrassende wijze meer levensinhoud schenkt dan jezelf voor mogelijk hield. Dat wil de rijke jongeling niet.

Nochtans wie de roepstem van God volgt voelt zich bevrijd. Echte rijkdom is je leven een inhoud geven. Een overgave die je nodig hebt.

Lieve mensen, deze boodschap wil ik jullie brengen vandaag: Liefde die liefde oproept doet ons oprecht beminnen vanuit de bron van Gods liefde tot ons.

17 oktober 2021
(29e Zondag door het jaar)

*Wie onder u groot wil worden
moet dienaar van u zijn*

Het is u misschien al opgevallen dat uitdrukkingen die met *dienstbaarheid* te maken hebben vaak over plicht gaan, of over, macht, of geld!

We hebben het over militaire dienst, openbare dienst, klantendienst, dienst na verkoop, dienst inbegrepen...

Dienst wordt gezien als een soort plicht die vervuld moet worden, iets waarvoor betaald moet worden, een opgelegde taak, tegen betaling. Alsof service altijd *berekend* is... Alsof dienst een "win win" relatie impliceert. Een relatie waar altijd iets terug verwacht wordt...

De ene dienst is de andere waard !

Dit is wat de vraag van Jakobus en Johannes typeert.

Zij zien Jezus met de ogen van hun machtswellust, als een nuttige Messias die vaardigheden zou geven.

Zij instrumentaliseren God. Kortom, zij hebben het beeld van een beschermende God, die verondersteld wordt te beantwoorden aan hun verwachtingen, aan hun gebeden, aan hun vragen...

De Griekse tekst is sterk: "Wij willen dat jullie doen *wat wij vragen*".

En toch, is het enige gebed niet te zeggen, "Uw wil geschiede"?

Jakobus en Johannes willen de controle over hun leven houden!

Ze zijn niet in een houding van dienstbaarheid. In plaats daarvan willen zij God *in dienst* stellen van hun ambitie. Jezus, daarentegen, wil dat er een volledige, radicale verandering in hen plaatsvindt. Dienstbaar zijn volgens het Evangelie is *niet* berekenend, vergeldingszuchtig of in verwachting van iets. In een gewone relatie "verwacht" men vaak iets: resultaat, winst, erkenning. Integendeel, zichzelf in de positie van echt dienst en zichzelf dienaar plaatsen *is niets terug verwachten*.

Een dienaar zijn is vrij zijn. En niet de dankbaarheid van anderen nodig hebben om te bestaan.

Echte dienst verwacht niets terug, zelfs geen bedankje!

Echt dienstbaarheid —zoals Christus ons heeft getoond— is geen plaats voor sociale erkenning.

Dienst is geen wapen om genegenheid te vergaren, maar het is een taal voor het geven van genegenheid.

Dienst is geen middel tot erkenning, maar een manier om dankbaarheid te tonen en te geven en om in iedereen het beeld van Christus te herkennen.

Dienst is werkelijk een manier om te stijgen, om te groeien!

Laten we het Evangelie niet laten zeggen wat het niet zegt!

We worden niet uitgenodigd om ons *klein* te maken, om onszelf naar beneden te halen, om onszelf te verpletteren.

Jezus nodigt ons uit om te groeien: “wie onder u **groot** wil worden!” zegt hij.

Om groot te zijn in de zin van het evangelie, moet je dit verlangen om je leven te beheersen achter je laten...

Groot zijn in de zin van het Evangelie is het ontdekken van pure dankbaarheid, ontdekken dat ons leven ons niet toebehoort.

Om dit te doen, moeten wij “ons doopsel” krijgen, zegt Jezus. Het doopsel ontvangen is overgaan van de dood **in** (of **naar** het leven). Sterven aan jezelf —jouw *ego*— om herboren te worden in de ander, en in God ! Gedoopt worden is de nieuwe mens aantrekken, met het witte mantel van dienstbaarheid... en er niets voor terug verwachten!

Laten we ons vandaag ontdoen van onze gewoonte om ons leven te willen beheersen

Laten we ons eindelijk ontdoen van dit verlangen om ons lot te controleren.

En laten we ons leven offeren aan de dienstbaarheid van God. Amen.

Zondag 24 oktober 2021 (30e zondag door het jaar B)

Laat me beginnen met u een kleine vraag te stellen.

Weet u wat *ochlophobia* is?

Het is een vrij zeldzame fobie. *Ochlophobia* is de angst voor menigtes. U hebt waarschijnlijk al gehoord van agorafobie, de angst voor grote openbare ruimten. Maar *ochlophobia* is meer specifiek de angst voor menigtes. De angst voor de ogen van mensen. Degenen die lijden aan deze zeldzame aandoening zien de menigte —de massa— als een bedreiging. De blik van anderen is een onderdrukking. Bovendien heeft deze ziekte nogal merkwaardige symptomen. Degenen die eraan lijden, zijn uiteindelijk niet in staat de mensen om hen heen duidelijk te onderscheiden. Hun zicht wordt wazig.

In het evangelieverhaal dat we zojuist gehoord hebben, is dit precies wat de blinde Bartimeüs ervaart. Aanvankelijk wordt hij geconfronteerd met het gewicht van de menigte, die hem het zwijgen wil opleggen. « *Velen snauwden hem toe te zwijgen* » zegt de tekst. Bartimeüs staat aan de rand van de weg. Opgesloten in de mantel van zijn slachtoffer. Alsof de menigte hem verhinderde een persoonlijke blik op zijn werkelijkheid te hebben, alsof de enige aanvaardbare visie die van de menigte was, van de meerderheid....

We kunnen allemaal lijden onder het gewicht van groepen en structuren. Slachtoffer zijn van meningen, van meerderheden, van wat we niet gekozen hebben... Soms staan we aan de kant van de weg van ons leven, vanwege clichés, vanwege een identiteit die ons wordt opgelegd. Er is altijd een kloof tussen wie we werkelijk zijn en wie we voor anderen zijn. Zijn sociale netwerken niet net speeltuin, waar we, als we worden uitgescholden zoals Timaeus, nog harder gaan schreeuwen?

Vandaag —of we nu uit Jericho komen met de menigte, of langs de kant van de weg zitten zoals Bartimeüs— moeten we opstaan uit deze simplistische blikken, op onszelf en op de anderen.

In het verhaal maakt Bartimeüs een serie wedergeboortes door. Hij wordt eerst beschreven als een “*blinde bedelaar*”, dan als een “*blinde man*”, dan als een “*man*”. Als we teruggaan naar het verhaal, wordt Bartimeüs, zodra Jezus' oproep komt, niet langer beschreven als een bedelaar, misschien omdat hij gehoord is. Maar meer dan dat, zodra zijn mantel valt, wordt hij niet langer beschreven als blind. Hij wordt een man. Het was tenslotte zijn *mantel* die zijn zicht bedekte. De mantel der identiteiten...

Dus leg me geen woorden in de mond! Mijn preek is geen uitnodiging om de zwarte mantels te laten vallen... maar om te ontdekken dat we maar al te vaak mantels dragen die ons het zicht ontnemen: de mantel van de clichés, de mantel van het slachtofferschap, de mantel van degenen in de marge die niet worden opgenomen door de massa, de mantel van identiteiten.

Ons levenspad is daarom een reeks van geboorten, van wedergeboorten. We moeten een zeker mantel laten vallen! Juridisch gezien was de mantel in Jezus' tijd een van de enige bezittingen die niet konden worden afgestoten, die niet op pand konden worden geleend. De mantel is het symbool van wat de menigte als het meest persoonlijke bezit beschouwt, maar dat uiteindelijk slechts een van buitenaf opgelegde oppervlakte identiteit is, die Jezus ons niet uitnodigt te ondergaan.

Vandaag worden wij uitgenodigd te vertrouwen, dat wil zeggen onze identiteit —door anderen gegeven— achter ons te laten, om geboorte te geven aan een zeer persoonlijke identiteit, die aan anderen wordt aangeboden. Het is deze weg van vertrouwen en geloof die wij uitgenodigd worden te volgen. Dit is wat ons onze ware en persoonlijk identiteit zal geven. Een identiteit waarin authenticiteit, waarheid en kwetsbaarheid onze mantels en omhulsels zullen neerhalen. Het is door ons open te stellen voor anderen op een persoonlijke manier —en niet voor anderen als groep— dat wij in staat zullen zijn om op te staan en vooruit te gaan in ons leven.

“*Wat wilt ge dat Ik voor u doe?*” zegt Jezus tegen ons.

31 oktober 2021
(31e zondag door het jaar B)

Lieve mensen,

In de eerste lezing zegt Mozes tegen het Israëliische volk: Volg de voorschriften en de geboden na. Doe het en wees toch maar een beetje bang van God. ‘De geboden moet je strikt naleven’, zegt Mozes, maar wat zijn die geboden?

Dat vraagt een schriftgeleerde aan Jezus. Meer specifiek vraagt hij: ‘Wat is het allereerste gebod?’ En Jezus antwoordt: ‘Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand en geheel uw kracht. En het tweede is: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf.’

Jezus zegt het duidelijk: niet God vrezen maar Hem tenvolle beminnen. God is liefde. Hem vrezen. Nee! Wel van Hem houden, zoals Hij van ons houdt. ‘Bemin God bovenal, en uw naaste gelijk uzelf’: dat is dus het eerste en voor Jezus zelfs het enige gebod. Wetten zijn er al genoeg. Bij Joden 613 geboden en verboden die de joodse wet voorschrijft. Overal in de wereld wetten allerlei: bijvoorbeeld verkeersregels, schoolreglementen, staatswetten, verenigingsreglementen, sportwetten ... en we kunnen blijven opsommen.

En ook opdracht vandaag: mondkmasker dragen. Opnieuw miljoenen wetten zijn er! Inderdaad maar er is ook het ene gebod van Jezus: ‘Bemin God bovenal en uw naaste gelijk uzelf.’ Dit gebod leert ons niet alleen dat God liefde is. Elke christen weet dat ook. Houden we niet van onze naasten, dan kunnen we ook niet van God houden. Iedere christen met inzet is het waard om bemind te worden. Motivatie en inzet doet wonderen bij een christen daar hij zeer dicht bij God aanleunt. Een gelovige christen zet zich totaal in om een wereldwijde geest van menselijke verbondenheid te schapen. Die verbondenheid zien we vandaag duidelijk in het evangelie. Alzo kunnen mensen ineens ook totaal anders reageren.

Lieve mensen, er gebeurt iets heel merkwaardigs in het evangelie. Schriftgeleerden en farizeeën zijn veelal tegen Jezus. Ze zijn kwaad op Hem. En ze willen zijn weg niet volgen. En toch vandaag is er een schriftgeleerde

die Hem vol respect anders benadert: 'Meester', en prijst Hem om zijn antwoord. Jezus zegt hierop iets heel belangrijks tegen de schriftgeleerde.: 'Gij staat niet ver af van het Koninkrijk van God'.

Daarmee is duidelijk wat het Koninkrijk Gods inhoudt: geen rijk van goddelijke macht en heerschappij, maar een rijk waarin dat ene gebod van Jezus nageleefd wordt: een rijk van liefde voor God, voor jezelf en voor je naaste. Dat, en niets anders, is het Koninkrijk van God: een rijk van liefde en vrede op aarde. Laten we ons daarvoor inzetten. We kunnen er alleen maar gelukkiger door worden. Liefde en geloof kan je niet uitleggen. Geloof en Bemin. Amen

1 november 2021
Allerheiligen
(32ste zondag door het jaar B)

In de herfst is er altijd, wat in Canada ‘de Indiaanse zomer’ heet en bij ons ‘de zomer van Sint-Maarten’:

een zonnige en heel zachte periode die volgt op de eerste herfstkoude. En de liturgische kalender stelt ons ook haar ‘Indiaanse zomer’ voor : Allerheiligen, het feest van de levenden, in een periode, waarin althans in onze streken, het leven uit de natuur lijkt te wijken.

Voor vele tijdgenoten is Allerheiligen echter verbonden met de dood en wordt vaak verward met de gedachtenis van de doden. Ook Halloween met zijn levende doden draagt bij tot de verwarring tussen leven en dood. Maar dat is echt wel het tegenovergestelde van wat we vandaag vieren. Allerheiligen nodigt ons uit te geloven dat heiligheid —zowel die van u als die van mij— erin bestaat om ‘*levende stervelingen*’ te worden.

Zij nodigt ons in het hart van onze broosheid uit om dit leven in ons te verdiepen : dat is de weg van de zaligsprekingen.

Doorheen de eeuwen heeft een menigte mannen en vrouwen deze weg van de zaligsprekingen gevolgd.

Elk van hen heeft op een eigen wijze dit ‘ja’ aan het leven herhaald. Ze hebben ingestemd met het leven zoals het hen gegeven werd, met al zijn noodwendigheden. Deze mannen en vrouwen, van vroeger en nu, noemen we ‘heiligen’. Ze hadden de bedoeling om doorgeefluik te zijn: ze reikten licht aan in de schaduwzone van het leven. Ze toonden hun broosheid, zodat ze konden getuigen dat hun kracht van elders kwam. Deze mannen en vrouwen hebben ons getoond dat onze wereld —die zo hard en gewelddadig kan zijn— zich niet laat herleiden tot zijn onmenselijkheid. Ze zijn eenvoudigweg grootse mensen geweest. En hun voorbeeld nodigt ons uit om zonder aarzelen de buitengewone weg van de zaligsprekingen te gaan, om ons niet te laten opsluiten in het werelds streven naar succes tegen elke prijs. Ze hebben begrepen dat

heiligheid binnen ieders bereik ligt en uiteindelijk hierop neerkomt: de buitengewone moed opbrengen om de broosheid te beleven in het gewone van elke dag. Deze bijzondere mensen, dat zijn ook u en ik, wanneer we in de krachten die ons neerhalen het leven zelf naar boven weten te halen.

De zaligsprekingen tonen ons dus dat niet de hoop op een ander leven, maar de moed om het eigen leven anders te leven, onze toevlucht is. Daarom heeft heiligheid niets te maken met moraal of geloof. Heiligheid is bovenal de mogelijkheid om in te stemmen met het leven, met het verwelkomen van het onvervulde, het onvoltooide, opdat, te midden van deze gebreken, Gods Geest zou kunnen weerklinken en zijn werk voltooien.

In onze maatschappij, die succes voorstelt als het ultieme geluk; worden de zaligsprekingen vaak gezien als het tegendeel van hedendaagse waarden.

Maar op subtiele wijze zeggen ze ons dat er altijd de mogelijkheid is om te groeien, wat ook onze leeftijd of levensverhaal is. Bovendien, het woord dat het evangelie gebruikt voor 'zalig' laat zich ook vertalen als 'op weg' 'op stap', 'vooruit'.

Ja, op weg de kleinen, zegt het evangelie.

Op weg, jij die de leegte en het gemis verwelkomt,
je zal alles als geschenk zien.

Vooruit, jij die tranen schreit, ze zullen voor jou het water van een
nieuwe geboorte zijn!

Op weg, rouwenden, op weg, wanhopigen,
op weg, vervolgd!

Het gaat er niet om het lijden te verheerlijken, maar om te durven bevestigen dat in alles wat twijfelachtig is in ons, er altijd de mogelijkheid is vooruit te gaan, te stappen, meer vertrouwen in het menselijke te hebben. Zelfs uit de meest dodende krachten die op onze weg komen, zal het geluk ontspringen. Dat is de echte heiligheid en de diepe zin van Allerheiligen: **voluit dit geschenk van het leven beleven, om uiteindelijk te sterven na voluit geleefd te hebben en niet geleefd te hebben alsof je al dood was.**

Laten we daarom niet meer de dood in het Leven brengen, zoals met Halloween, maar het Leven verwelkomen te midden van ons sterfelijk bestaan.

Daarom richten de zaligsprekingen zich tot elk van ons en kunnen ze van ons grootse mensen maken. Want Gods bedoeling is dat wij heiligen zijn, gelukkig in ons leven dat vaak zo weinig voorstelt in onze ogen, maar nooit voor de blik van God. Amen.

7 november 2021
(32ste Zondag door het Jaar B)

Lang geleden, toen ik nog jong en onschuldig was op de lagere school, organiseerde een van mijn leerkrachten een schoolreisje naar het Brusselse Museum voor Schone Kunsten. Voor mij was naar een museum gaan een plezier, en naar Brussel gaan was al een trauma... Helaas ben ik het grootste deel van het bezoek vergeten, maar ik herinner mij nog dit surrealistische tafereel: de leerlingen van mijn klas waren in de hal van het museum verzameld rond een offerkist gevuld met munten en bankbiljetten die waren geschonken om het museum te steunen. Het was zeker geen kunstwerk, maar het trok de aandacht van de onstuimige studenten, die meer belangstelling hadden voor bankbiljetten in de plexiglas doos dan voor de werken van Bruegel de Oude.

Stel je nu Jezus voor, zittend in de tempel, kijkend hoe het volk koperstukken in de offerkist inbracht... Terwijl de menigte ostentatief geeft, biedt de arme weduwe van het evangelie veel meer dan zij heeft. Ze biedt haar gebrek aan, haar kwetsbaarheid. Het Griekse woord dat gebruikt wordt om aan te geven waar de gift van de weduwe vandaan komt is het woord *usteros*, dat haar "buik" betekent. Wat leven geeft! De weduwe die twee munten in de offerkist geeft, geeft haar leven. Ze geeft wat ze is. Inderdaad, deze weduwe biedt haar armoede aan. Zij biedt niet haar overvloed, wat zij in overvloed heeft zoals de menigte, maar zij biedt letterlijk wat diep in haar is, haar armoe.

Wat ons betreft is de uitdaging niet alleen te weten wat wij geven, maar dieper, *hoe* wij ons leven geven, *hoe* wij aanbieden wat diep in ons zit en wat ons doet leven. Het is inderdaad door ons te ontdoen, door ons te ontdoen van wat ons neerhaalt, dat wij zullen kunnen leven. Het gaat er niet om ons te bevrijden van onszelf, maar van wat ons belet onszelf te zijn. Trouwens, iemand liefhebben gaat niet over het weggeven van het overbodige, de goede dingen. Het is je leven geven, het is je hele zelf geven, met zijn tekortkomingen en zijn wonden. Je leven geven is je mislukkingen en gebreken geven. Je leven geven is ook je onvervulde verdriet, je gewonde verleden aanbieden.

Vandaag, in deze viering waarin we onze overledenen gedenken, worden we uitgenodigd om dit alles, al ons verdriet, neer te leggen... om te leven, om moedig verder te gaan in het leven. En op dit pad van rouw, zullen we een paradox ontdekken! Zijn of haar leven offeren is inderdaad niet geven wat men bezit, maar paradoxaal genoeg geven wat ons uiteindelijk niet toebehoort: het leven, dat van God komt en naar Hem terugkeert.

Er zijn zo'n pijnlijke rouwprocessen en grieven te maken in ons leven. Maar er zijn ook vruchtbare smarten. Scheidingen die ons uitnodigen om meer te leven en lief te hebben... In al onze relaties worden wij uitgenodigd ons uit te kleden om heel onszelf te kunnen geven.

Elke in waarheid doorleefde ontmoeting vereist een dergelijke ontmaskering, wanneer wij in staat zijn onze maskers af te leggen, wanneer wij durven te vertrouwen op een ontmoeting in waarheid, wanneer wij onze zwakheden delen.

Het evangelie van vandaag herinnert ons eraan dat onze relaties hun volle betekenis krijgen wanneer we ons ontdoen van alles wat ons verstopt. Een persoon die zo ontdaan is —zoals de arme weduwe in het evangelie— kan dan een relatie in waarheid beleven. En zo is het ook met God. Zoals Meester Eckhart, de Dominicaanse mysticus, zegt, is het wanneer wij God hebben ontdaan van alles waarmee wij Hem hebben bekleed, en wanneer wij onszelf hebben ontdaan van al onze persoonlijke beschermingen, dat wij in staat zijn een echte relatie te beleven met God.

Laten wij Hem dan in nederigheid geven wie wij zijn.
Laten we al onze overleden dierbaren
aan Zijn tederheid toevertrouwen. Amen.

14 november 2021
(33ste zondag van het jaar B)

Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen niet voorbijgaan.

Beste broeders en zusters,

Hoe lang heb je nog te leven? De waarheid is, dat niemand van ons het weet. Maar als je laatste dag komt, is het onwaarschijnlijk dat je een verlenging kunt bedingen. Daarom stelt de kerk ons elk jaar bij het naderen van de Advent beelden voor van het einde van de wereld. Het zijn beangstigende beelden: de zon zal verduisterd worden, de sterren zullen uit de hemel vallen.

Hoewel deze beelden niet troostend zijn, is het belangrijk dat wij ze in overweging nemen. Ze herinneren ons eraan dat er een einde zal komen, een einde van de wereld en meer onmiddellijk een einde van ons eigen leven. Waarom is deze overweging belangrijk voor ons? Niet om ons bang te maken, maar om ons te motiveren. Niet om ons te vertellen hoe we moeten sterven, maar juist om ons te laten zien hoe we moeten leven. Het leven ziet er heel anders uit als je het vanaf het einde bekijkt. Vanuit dat perspectief is het veel gemakkelijker te herkennen wat werkelijk belangrijk is.

De waarheid is dat de meesten van ons een enorme hoeveelheid tijd en energie besteden aan dingen die werkelijk onbelangrijk zijn. We maken ons zorgen en piekeren over dingen die geen verschil maken. Wanneer een nieuwe Apple iPhone wordt uitgebracht, staan er urenlange rijen mensen te wachten om de nieuwste versie te kopen. Was dat nu belangrijk? Als ze op hun sterfbed liggen, zullen ze dan zeggen: "Ik ben zo blij dat ik dat gedaan heb!"

Miljoenen mensen in de wereld besteden energie en tijd aan het likken van hun wonden, het koesteren van hun wrok tegen mensen die hen vorige maand of zelfs twintig jaar geleden hebben gekwetst of

genegeerd. Wanneer zij op de laatste dag voor de Koning staan, zullen zij dan met trots kijken naar die hoeveelheid tijd en de energie die zij daaraan besteed hebben? Zullen ze zeggen: "Ik ben zo blij dat ik zoveel van mijn tijd in die wrok en boosheid heb gestoken."

We raken allemaal verstrikt in onze agenda's, in onze schema's, in dingen die we willen bereiken: geld verdienen, winkelen in het winkelcentrum. Als we onze laatste adem uitblazen, zullen die dingen dan belangrijk zijn? Zullen we zeggen: "Ik ben zo blij dat ik die jas heb kunnen kopen in die beroemde merkwinkel." Of, "Ik ben zo gelukkig dat ik meer geld heb verdiend dan andere mensen." Zijn dat de dingen die ons voldoening en vrede zullen geven als we onze laatste adem uitblazen? Ik denk het niet.

Dit is waar het evangelie van vandaag over gaat. Het roept ons op om na te denken over welke vragen de belangrijke vragen zijn? Niet welke vragen vandaag belangrijk lijken, maar welke vragen belangrijk zullen zijn op de laatste dag? En ik denk twee vragen zullen belangrijk zijn als we de eeuwigheid tegemoet gaan. En die gaan over liefde: Heb ik liefde binnengelaten? Heb ik liefde weggegeven?

Ten eerste: Heb ik de liefde binnengelaten?

Om de eerste vraag te beantwoorden, geloof ik dat het heel belangrijk is om de wonderen in ons leven te herkennen. Als ik het over wonderen heb, heb ik het niet over de zon die stilstaat of de verschijning van een of ander hemels wezen. Ik heb het over de gewone wonderen die ons leven vorm en richting geven. Die wonderen worden duidelijk als we terugkijken. Pas als we terugkijken op vele jaren van leven, beginnen we de machtige wegen te zien waarop God ons heeft liefgehad. Het is hier dat zij die ouder zijn een duidelijk voordeel hebben. Wanneer je na een succesvolle carrière met pensioen gaat en terugkijkt, herken je het wonder van de ontmoeting met die persoon die je door zijn voorbeeld de waarde heeft laten zien van de carrière die je nu een leven lang tot zegen is geweest. Wanneer je jarenlang met iemand bevriend bent geweest, begrijp je het wonder van de relatie - dat ondanks alle ups en downs van het leven en de vele vriendschappen die ten einde liepen,

deze relatie blijft voortbestaan. De meeste belangrijke aspecten van het leven lijken "business as usual" wanneer je ze beleeft. Het is pas wanneer je terugkijkt, dat je geschokt bent door de kracht die ze hebben gehad om je leven vorm te geven. Het is pas achteraf dat ze tevoorschijn komen als ware wonderen. En hoe ouder je bent, hoe meer wonderen je ziet. Dus, heb ik liefde binnengelaten door deze dagelijkse wonderen in je leven te herkennen?

Heb ik liefde weggegeven?

Deze wonderen zijn bedoeld om te delen. Er zijn wonderen gebeurd in je leven. Vertel ze aan anderen, aan je familie, aan de mensen die je kent. Door dit te doen geef je niet alleen de liefde die je ervaren hebt weg, maar begin je zelf de reden te zijn voor de persoon die je hoort om liefde binnen te laten.

Eindes zijn belangrijk. Ze zijn het laatste woord. In het evangelie van vandaag belooft Jezus ons een glorieus einde. Hij zegt dat op de laatste dag de boze machten van de wereld zullen worden geschud, en dat de engelen van God ons zullen verzamelen in Gods koninkrijk. De fundamentele waarheid van ons geloof is dat God niet stil zit. God is actief. God is bezig om ons leven en onze wereld naar een gezegende afloop te leiden. Er wordt ons niet beloofd dat het bereiken van dat einde gemakkelijk of zonder pijn zal zijn. Maar ons wordt beloofd dat God met ons werkt, en dat God nu aan het werk is om ons tot geluk te brengen. Het is aan ons om deze wonderen van God te erkennen en ze met anderen te delen.

Het evangelie van vandaag brengt ons het einde van ons geschiedenisverhaal. Dat einde moeten wij echt gebruiken om te leven.

Dat einde kunnen wij zeker en vast gebruiken om onszelf hoop te geven, om ons aan te moedigen te doen wat juist is om Gods koninkrijk op te bouwen. Amen.

21 november 2021
(34ste zondag van het jaar B)

Beste zusters en broeders,

Maar wat is waarheid? Dit is een vraag die we onszelf vaak stellen en toch worstelen we met een adequaat antwoord.

In feite, niemand van ons is de enige die deze vraag stelt. De mensheid heeft zich door de eeuwen heen met deze vraag beziggehouden, en op zoek naar een antwoord hebben we ontelbare filosofieën, wereldbeelden en religieuze systemen geschapen, allemaal met hun eigen versie van wat waarheid is.

Soms wordt de waarheid voor het gemak gecreëerd. We weten, bijvoorbeeld, dat de wereld niet kan worden onderverdeeld in goed en kwaad. Goed en kwaad bestaan naast elkaar en iedereen is altijd zowel een heilige als een zondaar. Toch ontvangen we verhalen vaak als binair. Onze best verkochte romans, onze kaskrakerfilms gedijen allemaal op deze scheiding tussen goed en kwaad, de helden en de schurken.

Het is veel netter en veel gemakkelijker wanneer goed en kwaad duidelijk gedefinieerd zijn.

Het is nu dus belangrijk om te vragen, wie zulke handige waarheden creëert?

Ze worden gecreëerd door degene die het verhaal mag vertellen. Degene die de macht heeft om het verhaal te controleren. We kunnen wijzen op veel

externe factoren, maar op persoonlijk niveau proberen we ook het verhaal te controleren voor ons eigen gemak.

In het evangelie van vandaag zien we een vergelijkbare situatie. Wanneer Pilatus Jezus vraagt of hij de koning van de Joden is, en wat hij gedaan heeft, stelt hij een bepaald soort vragen waarop hij een bepaald soort antwoorden verwacht. Pilatus wil antwoorden, die, in zijn verhaal passen. Hij verwacht dat Jezus "ja" zegt op zijn bewering dat hij de koning van de Joden is, zodat hij een gemakkelijke reden zal hebben om Jezus terecht te stellen.

Maar het enige antwoord dat Jezus geeft is zijn eigen getuigenis van de waarheid en dat ging het begrip van Pilatus te boven.

Soms stoppen ook wij Jezus in de hokjes die wij hebben gecreëerd. Als er bijvoorbeeld een probleem is in ons leven, richten wij onze aandacht vaak op hoe groot ons probleem is in plaats van hoe groot onze God is die in staat is om de omstandigheden te veranderen. Wij zullen een oplossing zoeken op een manier die ons goed uitkomt en vergeten dat Gods wegen anders kunnen zijn. En wanneer onze pogingen lijken te falen, kunnen we zelfs ophouden te geloven. Betekent dit dat God onze omstandigheden niet kan veranderen en onze problemen niet kan oplossen? Natuurlijk niet. Maar het betekent wel dat wij waarschijnlijk geen deel zullen uitmaken van de oplossing en dat wij, net als Pilatus, Gods handwerk niet zullen erkennen wanneer de oplossing plaatsvindt.

We kunnen God niet insluiten, maar we kunnen onszelf wel buitensluiten. Als God niet aan onze verwachtingen voldoet, is het misschien tijd om onze verwachtingen van Hem te veranderen.

Jezus viel niet in de verwachtingen van zijn tijd omdat hij een eigen waarheid had. Hij was zelf de waarheid. In een wereld die gemakkelijke antwoorden zoekt, die sommige mensen als insiders en anderen als outsiders wil definiëren, in een wereld die in systemen van onderdrukking werkt omdat dat de machtigen goed uitkomt, hebben wij ook een eigen waarheid nodig om tegen deze verwachtingen in te gaan, een waarheid “die niet van deze wereld is,” en waarheid die niet in onze verwachtingen valt.

In tegenstelling tot Jezus zijn wij zelf niet "de waarheden". En waarschijnlijk is dat de reden waarom we nog steeds worstelen met de vraag "wat is waarheid?" Maar we hebben zeker een waarheid om op te leunen. Een waarheid die ons de ware vrijheid zal geven in de heerschappij van Gods koninkrijk: de waarheid van Jezus Christus de Koning van het heelal. Amen!

28 november 2021
1ste Zondag van de Advent
(1ste zondag door het jaar C)

“Er zullen tekenen zijn aan de zon, de maan en de sterren (...) De hemelse heerscharen zullen in verwarring geraken”.

Geef toe dat er reden is om bezorgd —en ongemakkelijk— te zijn bij deze apocalyptische teksten, die typisch zijn voor deze tijd van het liturgisch jaar! Ook al is deze stijl nogal duister, toch is het mogelijk een positieve en hoopvolle toets te geven aan deze teksten...

Deze teksten kunnen in feite worden geïnterpreteerd door eraan te herinneren dat de zon, de maan en de sterren —in een bepaalde Bijbelse symboliek—allemaal afgoden zijn, waarvoor wij buigen... Het donker worden van de maan, het vallen van de sterren zou dus de schemering zijn... van onze afgoden, van onze geïdealiseerde projecten, van onze ideologieën!

Zijn er geen principes die wij als onveranderlijk beschouwen en die stralen als sterren, en die ons toch op de kaart van het leven niet vooruithelpen?

Er zijn ideeën die briljant zijn,
maar weinig duidelijkheid bieden in ons leven?
Soms moet er iets in ons veranderen,
als een bepaalde horizon donkerder wordt,
dan is het aan ons om een nieuw pad te gaan,
een nieuw en onverwacht pad...
Hier is de belofte van Advent!

“Als de goden dood zijn, blijft er niets anders over dan afgoden” schreef Nietzsche. Het evangelie van vandaag herinnert ons daar op een positieve manier aan! Als onze afgoden dood zijn, dan kan God komen! De verwijdering van onze afgoden brengt de helderheid van God. Wat zijn onze afgoden? Macht? Geld? Erkenning? Wanneer onze afgoden vallen —wanneer de sterren van bepaalde ideologieën verbleken— kan

er iets nieuws in ons groeien! Het gevaar van alle tijden is juist om afgoden met afgoden te verdrijven, om ideologieën met ideologieën te verdrijven...

In dit evangelie spreekt Jezus wel over zijn komst, maar hij laat die voorafgaan door een teloorgang... Alsof er een gezonde deconstructie, een vruchtbare neergang in alle leven zou zijn. Als we deze interpretatie volgen, roept deze passage niet het einde van de wereld op, maar het einde van *een* wereld, de onze misschien, wanneer die niet op het evangelie is gebouwd.

Laten we vandaag —ook al zijn we misschien vastgelopen in ontgoocheling of angst voor de toekomst— durven geloven dat zo'n vernieuwing mogelijk is, in onze wereld, in ons leven, te beginnen met onze eigen wereld van relaties, onze parochie hier. Laten wij hier in Sint Paulus beginnen !
Zijn er geen daden, woorden, wrokgevoelens, manieren van functioneren die moeten sterven... zodat ons leven in Sint Paulus herboren kan worden?

De vraag die ons vandaag wordt gesteld is even eenvoudig als complex.
Wat idealiseren we nog te veel?
Wat verafgoden we zonder het te beseffen?
Wat zijn de afgoden die ons niet vooruit helpen?
Wat schijnt er in onze ogen, en wiens invloed kan schadelijk zijn?

Als er dingen zijn die moeten verminderen, moeten vervagen —zoals woede of wrok— zijn er ook al die dingen die moeten groeien. Hoewel wij de komst van deze nieuwe wereld niet in de hand hebben, kunnen wij er wel tekenen van zien. De eerste lezing vertelt ons er terecht over. *“Er komt een tijd, dat Ik de belofte vervul!”* En dit wordt gemeten door gerechtigheid! Dit is de nieuwe wereld die wij moeten opbouwen.

Het Evangelie zal altijd in ons leven komen met deze subversieve belofte van een ongelukkige teloorgang en een onverwacht herstel. Het is aan ons om dit licht van God om ons heen te verspreiden: deze helderheid

van boven die ons voortdurend uitnodigt om een nieuwe wereld op te bouwen, waar de belofte van geluk werkelijk kan worden vervuld. Amen.

5 december 2021
2de Zondag van de Advent
(2de zondag door het jaar C)

Tiberius, Pilatus, Judea, Herodes, Galilea, Filippus, Ituraea, Traconitis, Lysanias, Abilene, Hanne, Kajafas. Behalve dit historisch beeld —en deze oefening in lezen en dictie— geeft Lucas ons een stem, een persoon, en die ontsnapt een beetje aan de details van de geschiedenis. Deze stem spreekt tot ons, mensen met ons eigen, actuele verhaal. Zij roept ons op om naar de woestijn te gaan, waar niets is vastgelegd, vaststaat. Het is een profetische stem, of een koninklijke: die van Johannes de Doper.

Door de woorden van Jesaja over te nemen, nodigt Johannes de Doper ons *niet* uit om de macht omver te werpen, om de gevestigde orde te veranderen, om een revolutie te ontketenen. Hij nodigt ons *wel* uit tot bekering, dat wil zeggen, tot het grijpen van de macht over ons eigen leven. Om ons een weg te banen door de woestijn.

De woestijn waarover het evangelie spreekt, is het tegenovergestelde van macht. Het is een plaats waar we ons eindelijk bewust worden van onze eigen afhankelijkheid. De weg van de woestijn gaan is niet “deserteren” of vluchten voor de eigen verantwoordelijkheden! Het is onze eigen gebreken aanvaarden. De woestijn wekt in ons een verlangen, een dorst. In die zin is het de plaats van ontmoeting met onszelf. Het is de plaats van bekering, van gesprek met onszelf! De woestijn is dus niet een lege plaats waar we niets horen of waarnaar we kunnen vluchten. Daar is in wezen een stilte waarin een stem — misschien de onze— wordt gehoord. De woestijn is als de wind van de Geest. Niet iets wat spreekt, maar wat ons doet spreken en ons helpt anderen een stem te geven.

De woestijn is dus datgene wat onze stem laat uitstralen, diep in ons. Het is die ruimte die ons hart beschikbaar maakt; die plaats van ontmoeting, waar gehoord wordt wat wacht om gehoord te worden. Daarom verafschuwt onze hedendaagse cultuur de woestijn, want het is een plaats van waarheid die geen maskers toelaat. De woestijn —net

als de stilte— confronteert ons met onszelf, met wie we proberen te zijn.

De woestijn confronteert ons met onze emotionele incoherentie.

Zij confronteert ons met onze soms falende wil.

Zij confronteert ons met degene waar we niet om kunnen rouwen.

Zij confronteert ons met wat we willen zijn,

en wat we niet kunnen zijn...

In woestijnen is er geen duidelijk pad, maar eerder een pad dat geschreven moet worden met wat we zijn, niet met wat we willen zijn.

Naar de woestijn gaan is naar jezelf luisteren en altijd redding ontdekken, een mogelijk herstel. Het is een weg van waarheid met onszelf die ons ertoe aanzet de ravijnen van droefheid te vullen, de bergen van zelfgenoegzaamheid te verlagen. De woestijn is juist die plaats waar we niet kunnen stilstaan, niet kunnen stoppen. Om vreugde te laten groeien, moet ons *ego* soms afnemen...

Laten we dus, ongeacht onze leeftijd, ondanks de routine, geduldig deze *wegen* in onze innerlijke woestijnen volgen. Sommige wegen zullen ons uit koers brengen. Vanwege onze wonden of onze angsten. Andere wegen zullen nog bezaaid zijn met alle valkuilen van onze aarzelingen, van ons verdriet. Andere wegen zullen ook natuurlijk, geruststellend en vertrouwd lijken.

Dit is de innerlijke weg die wij met de hulp van de Geest kunnen volgen, in het hart van ons soms moeizaam persoonlijk leven.

Het is dus in onze woestijnen dat wij Gods kleine innerlijke stem moeten laten weerklinken. Dan zal een diepe vreugde gevonden worden in deze innerlijke plaats die we misschien verlaten hebben...

Het is aan ons om de stem van de Geest te laten weerklinken in onze harten, om met vertrouwen te verwelkomen wat komen gaat. Dan zal deze tijd van de Advent voor ons een bron van ware vreugde en herstel zijn.

Amen.

12 december 2021
(3de zondag van de Advent, jaar C)

Lieve mensen, 'Wat moeten wij doen?'

Vele mensen, ook tollenaars - dus belastingambtenaren - en zelfs soldaten, vragen aan Johannes de Doper : 'Wat moeten wij doen?'

Johannes zegt tegen niemand dat hij of zij van beroep moet veranderen. Doe wat ge moet doen: eerlijk zijn, respect hebben voor je medemensen, wees tevreden met wat je bezit, deel met anderen.

'Wat moeten wij doen?' is ook een vraag aan ons. En om goed te zijn, hoef je niet van beroep veranderen. Het is veel beter dat je je levenswijze verandert.

Johannes de Doper is toch wel een speciaal iemand, hij kan mensen begeisteren, hij kan mensen raken. Inderdaad, een fascinerende profeet. Hij verkondigt heel sterk het komen van het Rijk Gods. Machthebbers wijst hij terecht.

Geef je leven een andere wending. Verscherp je inzet voor gerechtigheid. 'Wees eerlijk en tevreden met wat je bezit, heb respect voor je medemensen, misbruik je macht niet, deel met anderen'. Droom van een wereld waar mensen samen op weg kunnen gaan, waar liefde is en waar ruimte is voor geloof. Johannes spoort iedereen aan om te veranderen. Hij weet het wel.

Zo eenvoudig is dat niet maar er komt iemand die sterker is dan hij. Hij zal dopen met de Heilige Geest en 'met vuur'. Die Heilige Geest zal ons kracht geven. En dan komt een wereld zoals Johannes die voorhoudt. Een wereld dus van liefde, vrede en gerechtigheid. Ook Jezus werd geraakt door de woorden en de levensstijl van Johannes. Jezus liet zich onderdompelen in het water van de Jordaan en tijdens zijn doop klonk een stem: "Dit is mijn veelgeliefde Zoon, luistert naar Hem."

Lieve mensen, wij zijn nu in de Advent. Tijd van bezinning, tijd om steun te geven aan andere mensen. Dat doet Welzijnszorg. En Welzijnszorg is zorgen voor het welzijn van anderen. Dit jaar gaat de aandacht uit naar de onleefbaarheid van vreselijk veel woningen. Veel mensen zijn arm en kunnen geen goede woning betalen, ook in ons rijke Vlaanderen. Armoede is er. Voor

die vele armen precies zet Welzijnszorg zich in, zodat ook zij ten minste een leefbare woning zouden hebben.

Ik vermoed toch dat de meesten onder ons een leefbare woning hebben. Een vriend van mij gaf mij een voorbeeld. Een Afrikaan met twee grote en twee kleine kinderen woonde in een huis. De huiseigenaar wou niet verder verhuren en zo kwam het gezin op straat. Een gepast huis vinden is een ware lijdensweg. Gelukkig zijn er mensen die hen op weg halen om een gepaste woning te vinden. Dat doen vrijwilligers van Welzijnszorg.

Lieve mensen, het is écht onaanvaardbaar dat dit ook bij ons gebeurt. Mensen die in huizen wonen zonder verwarming, zonder elektriciteit in huis met kapotte daken, echt een krotwoning. Door de coronacrisis wordt die veelheid alleen maar erger, niet alleen bij ons, maar overal. Wereldwijd worden vooral de armen getroffen door de gevolgen van de pandemie, waardoor het aantal mensen dat echt doodarm is de voorbije twee jaar met miljoenen is toegenomen. Welzijnszorg doet heel veel.

Bouw mee aan een droom van een wereld voor alle mensen. Een wereld zoals God die bij zijn schepping echt heeft gedroomd. Laten wij in deze adventsperiode openstaan om – middenin het geraas van al die andere stemmen – die zachte, vriendelijke stem te horen en die tot ons te laten doordringen. “Je bent geliefd, in jou stel ik mijn welbehagen.”
Amen.

19 december 2021
(4de Zondag van de Advent, jaar C)

Je hebt misschien gehoord van de film *Lola rent*. In deze film wordt hetzelfde verhaal verschillende keren verteld, vanuit verschillende standpunten. In de kinderverhalen van de evangeliën, is het min of meer hetzelfde: in Matteüs lezen we het verhaal van Jezus'geboorte door de ogen van de menigte en Jozef; in het evangelie van Lucas ontdekken we Jezus' geboorte door de ogen van Maria.

En toen ik dit evangelie opnieuw las, viel mij twee details op waar ik nooit eerder aandacht aan had besteed: “Maria vertrok met *spoed* naar het *bergland* van Judea ! Alsof Lucas wil suggereren dat Maria vlucht... als een tiener die de blikken die op haar wordt gericht niet langer kan verdragen! Inderdaad, in het Evangelie, wordt de berg van Judea in verband gebracht met vluchten... “*In die tijd moeten zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen.*”

We kunnen het verhaal van Maria en Elizabeth heel banaal lezen... Wat mij betreft, geef ik de voorkeur aan het idee dat Maria vlucht... dat ze haar dorp verlaat en haar toevlucht zoekt in de bergen! Want het verhaal van Maria — verloofd met Jozef en zwanger vóór haar huwelijk— moet zeker voor opschudding hebben gezorgd! Zoals een dichter schrijft, is het niet zozeer een vriendschappelijk bezoek dat Maria aan haar nicht brengt, maar wel een verzoek om *asiel* te krijgen... Wat Maria doormaakt is ongetwijfeld te veel om te dragen.

En hoe zit het met ons? Is de blik van anderen soms niet moeilijk te verdragen ? Zijn er geen verhalen —gelukkig of pijnlijk— die we niet alleen kunnen dragen, die we niet openlijk kunnen delen? Dit verhaal herinnert ons dus eraan dat waarheid altijd relationeel is. Het behoort tot de *intimiteit* van een ontmoeting, van een bezoek tussen twee wezens, die openstaan voor het

onbekende, voor de vruchtbaarheid van een dialoog.

Maria vlucht naar de bergen. Ze distantieert zich van hen die denken de waarheid over haar te kennen. Zij vlucht gretig voor de verdenking van hen die te veel spreken, om naar het huis van Zacharias te gaan, degene die zwijgt! In dit verhaal zijn er —zoals jullie gemerkt zullen hebben— twee grote afwezigen, twee mannen aan de zijlijn, twee zwijgende figuren: Zacharias, de zwijger, en Jozef, de afwezige. Het is alsof dit verhaal over de visitatie van twee vrouwen ons uitnodigt om meer “*moederlijk*” te zijn voor elkaar! Niet paternalistisch, maar echt moederlijk!

Het verhaal van de visitatie stelt ons vragen over de manier waarop we lezen, waarop we elke gebeurtenis ontvangen. Nemen we de weg van wantrouwen en achterdocht? Of kiezen we voor de moeilijkere weg van openheid en aanvaarding? Wanneer twijfel en angst ons overvallen, gaan wij dan, zoals Maria, naar dit bergland van vertrouwen en vriendschap?

Laten we in deze adventstijd, zoals Maria en Elizabeth, luisteren naar de **geest in ons**, om echt “moederlijk” te zijn...

Moederlijk zijn is, net als Maria, altijd op weg gaan, zelfs in tegenspoed;

om te vertrouwen op gebaren die meer zeggen dan woorden;

Moederlijk zijn betekent, zoals Elizabeth doet,

luisteren naar wat in ons spreekt,

om onze instincten meer te vertrouwen dan onze redeneringen....

Moederlijk zijn is onvoorwaardelijk tedere woorden van begroeting en van zegen aanbieden, en de behoefte aan nabijheid rondom ons horen

Deze moederlijke Geest van God woont voortaan in ieder van ons.

Daarom: de Geest is niet dat wezen dat van buitenaf tot ons spreekt; maar degene die ons van binnenuit doet spreken. De Geest is niet degene die ons doet bidden, maar de energie die in ons bidt. De Geest heeft niets te maken met een paternalistisch oordeel, maar met de taal van een moeder,

die verzacht wat gespannen is en recht maakt wat is vervormd!

Moge deze moederlijk geest van openheid en vruchtbaarheid ons leiden naar de vreugde van het Kerstfeest. Amen

24 december 2021 (Middernachtsmis – Kerstmis)

Jullie hebben het deze week in de pers gelezen : ‘*Knaldrang*’ is het woord van het jaar 2021. Het kreeg bijna 40 procent van de stemmen in de verkiezing die door *Van Dale* en de VRT georganiseerd werd.

Knaldrang betekent een intense behoefte om te feesten, een sterke verlangen om uit de bol te gaan... Het is in feite de wens om zijn vreugde naar buiten te manifesteren...

Ik stel voor dat we vandaag een nieuw woord verzinnen! Hopelijk wordt het verkozen tot woord van het jaar 2022 : Kerstdrang! Als *knaldrang* het verlangen is om vreugde naar *buiten* te manifesteren, is *Kerstdrang* het verlangen om een *innerlijke* vreugde te ontdekken...

Want, met Kerstmis weerklinkt deze aankondiging in de diepte van ons hart: “Een kind is *voor ons* geboren!” Met andere woorden: iets in jou wordt geboren. God maakt zichzelf aanwezig, in ieder van ons! Door het mysterie van zijn incarnatie maakt God zich voor ieder van ons aanwezig en creëert zich een plaats in ons hart, als een kribbe, waar Hij tot rust komt. Dit is het geschenk van God. Het is een geschenk dat altijd nieuw is!

Om deze innerlijke en goddelijke vreugde te ontdekken —om God te ontdekken die in ons leeft en die ons toestaat om onszelf te zijn—laten we niet te “rationeel” zijn. In tegendeel, laten we net kinderen zijn! Niet bedorven kinderen, maar wel kinderen die spelen, die lachen, die huilen, die vragen stellen, die de hand uitsteken, die een beetje zorgeloos zijn... Laten we kinderen zijn met een communicatieve innerlijke kerstvreugde! Laten we dus kinderen zijn, met naïviteit zelfs! Dit woord *naïviteit* komt trouwens van het Latijnse woord *nativus*, die ‘geboren’ betekent en die het woord “Noël” in het Frans gaf.

Kerstmis beleven —de kerstdrang ervaren— is altijd geloven in een nieuwe toekomst, een blijde gebeurtenis in je leven. Het is aan ieder van ons om deze “plek” te ontdekken, deze *kribbe* waar we ons kunnen voeden aan de mensheid van God, aan de goddelijkheid van het kind van Bethlehem.

Kerstmis beleven, is dus de weg van God kiezen, elk moment, op zoek gaan naar die momenten die ons *herboren* maken. Die momenten van genade als we herboren zijn en daardoor anderen kunnen voeden.

In deze tijd van afstand is het dus echt mogelijk om Kerstmis te leven en te beleven :

wanneer een eenvoudig woord aan een geliefde een beetje licht laat schijnen op de duisternis van zijn of haar verhaal;

wanneer een eenvoudig gebaar vreugde brengt aan een vriendin of vriend;

wanneer een eenvoudige dienst een beetje tederheid en vreugde doet ontstaan.

Kerstmis beleven draait niet om het vieren van een *historische* gebeurtenis, maar om een nieuwe toekomst in het leven te openen. En deze nieuwe horizon begint altijd met de ontdekking van een innerlijke vreugde, en niet in uiterlijke genoegens.

Dit is de uitnodiging van Kerstmis : een uitnodiging om voor onszelf te leven, om te kunnen zijn wie je bent : een vrij kind van God! Kerstmis is geen verjaardag die ons doet terugblikken op ons verleden, maar een feest van wedergeboorte, een feest dat ons weer jong maakt, een feest dat ons uitnodigt tot het baren van het kind dat we zijn.

Ja, het is geen kwestie van teruggaan... maar van het kind te zijn dat we *moeten worden*: het kind dat zich verwondert, dat speelt, dat lacht, dat niet bang is om handen vast te houden, dat naïef is.... Ik nodig je echt uit, om weer kind te worden! Om het kind te baren dat in jou zit: vol vertrouwen in de toekomst, een toekomst van de hoop...

Kerstmis spoort ons aan om God in de wereld te brengen, deze fragiele kind-God in de kribbe die de mensen komt voeden en hen een toekomst geeft. Zalige Kerstfeest. Zalige Kerstdrang. Amen.